

2. vuosineljännes, 2025

Raamattu kuvina ja symboleina

Raamatuntutkistelu

Yhteisen pohjoismaisen raamattutuntimateriaalin tausta-aineisto

Tämä on pohjoismaisten adventtiseurakuntien laatima opiskelumateriaali käytettäväksi viikoittaisissa raamatturyhmissä. Pohjoismaissa on jo pitkään ollut halu kehittää täydentävää raamatunopetusta maailmankirkon tuottaman materiaalin rinnalle. Aiheet ovat periaatteessa samat, mutta ne on järjestetty avoimemmin ja niissä on keskitytty Raamatun tekstien lukemiseen asiayhteydessä. Joka viikolle on ehdotukset avainteksteistä. Keskustelun johtaja valitsee näistä teksteistä/teemoista jotakin, mihin ryhmä voi keskittyä yhdessä. Olennaista on lukea Raamattua, pohtia ja keskustella teksteistä.

PERUSPERIAATTEET

- **Raamatun lukeminen**

Tärkeintä on lukea Raamattua ja pohtia tekstiä ja sitä, miten se liittyy meihin tänään.

- **Elämää lähellä**

Ilmauksilla, kysymyksillä ja pohdinnoilla on usein henkilökohtainen näkökulma. Toivottavasti tämä rohkaisee sinua jakamaan ajatuksiasi, tunteitasi ja elämäkokemuksiasi.

- **Koulutus**

Jokainen opetus tarjoaa kommentteja ja/tai taustatietoa Raamatun teksteistä. Syvällisempää tutkimusta varten suositellaan kirkon verkkosivuilta löytyvien lisäresurssien käyttöä.

- **Joustavuus**

Ryhmä tai ryhmän vetäjä valitsee itse, mihin teksteihin ja aiheisiin haluaa keskittyä.

- **Yksinkertaisuus**

Opintojakson pitäisi olla helppo johtaa ja siihen pitäisi olla helppo osallistua. Tekstejä, kysymyksiä ja materiaalia voidaan käyttää esimerkkeinä riippumatta siitä, ovatko vetäjät/osallistujat valmistautuneet vai eivät. Ryhmä voi itse päättää, mitkä kysymykset ovat heille tärkeimpiä.

VINKKEJÄ RYHMÄN OHJAAJALLE

Valmistelu

- Lue tutkistelu kulloistakin ryhmäkeskustelua varten.
- Valitse yksi tai useampi teksti, johon haluat keskittyä.
- Valitse kysymykset, joista mielestäsi on tärkeää keskustella
- Valitse joitakin kysymyksiä ja pohdintoja yleiskatsauksesta, jotka voivat olla hyödyllisiä tutkistelussanne.

Tee muistiinpanoja itsellesi

- Millä ajatuksilla haluan aloittaa?
- Mistä keskeisistä ajatuksista haluan meidän puhuvan eniten?
- Mitä haluan ryhmän ottavan tutkistelusta mukaan?

Ryhmän aikana

- Esittele tekstit, joihin haluat keskittyä. Lukekaa tekstit ääneen. Aloita keskustelu esittämällä ensimmäinen kysymys, jonka olet valinnut tutkistelusta tai yleisistä pohdinnoista. Anna osallistujien puhua, vaikka kyseessä olisi sivupolku. Pyri kuitenkin pitämään keskustelu tutkistelun teemassa.

Materiaali käännetty Norjan ja Tanskan kielestä depl.org ohjelmaa hyödyntäen.

Lisätietoja: atte.helminen@adventtikirkko.fi

SISÄLLYSLUETTELO, 2. vuosineljännes, 2025

• 05. huhtikuuta	1. Maasta vai taivaasta?	s.3
• 12. huhtikuuta	2. Siunaammeko muita?	s.5
• 19. huhtikuuta	3. Rauhan kuningas vai mahtava soturi?	s.7
• 26. huhtikuuta	4. Jälleennäkemisen ilo	s.9
• 03. toukokuuta	5. Vapauden haaste	s.11
• 10. toukokuuta	6. Suuri sovituspäivä	s.13
• 17. toukokuuta	7. Loma-aika	s.15
• 24. toukokuuta	8. Piilotetut ominaisuudet	s.17
• 31. toukokuuta	9. Uusi kurssi	s.19
• 07. kesäkuuta	10. Ei kuten me	s.21
• 14. kesäkuuta	11. Ihmisen Poika ja Jumalan valtakunta	s.23
• 21. kesäkuuta	12. Babylon	s.25
• 28. kesäkuuta	13. Kaupunki pilvessä	s.27

SAPATTISOLU -FORMAATTI – RAAMATUNLUKURYHMÄ

(lisätietoa & koulutus, kirjanmerkki, t. atte.helminen@adventtikirkko.fi)

JOHDANTO:

Raamattu kuvina ja symboleina on teemamme tämän neljänneksen aikana.

Raamattu on kiehtova kokoelma tarinoita, kertomuksia, runoutta ja viisautta, mutta sitä voi olla vaikea ymmärtää, koska se on kirjoitettu täysin eri ajassa ja kulttuurissa. Jotta pääsisimme lähemmäksi sen sanomaa, on jännittävää nähdä, miten Jeesus ja varhaiskristityt käyttivät ja tulkitsivat vanhan testamentin symboleja ja teemoja.

Tämän vuosineljänneksen opinnoissa syvennymme näihin yhteyksiin ja löydämme, miten näitä kuvia ja teemoja voidaan ymmärtää ja miten ne puhuttelevat meitä tänään.

RAAMATUNLUKURYHMÄ

Ystävät kokoontuvat lukemaan kertomuksia Jeesuksesta. Mark. evankeliumi on hyvä kirja aloittaa.

Yksi henkilö rukoilee näin: "Rakas Jumala – ohjaa meitä. Kiitos."

Aloita alusta lukemalla kertomus kerrallaan. Lue jokainen kertomus läpi kahdesti, jonka jälkeen kerro se uudestaan omin sanoin.

Keskustele kertomuksesta käyttämällä viittä kysymystä:

1. Mikä on uutta?
2. Mikä hämmästyttää sinua?
3. Mitä et ymmärrä?
4. Mitä haluat soveltaa tai toteuttaa elämässäsi?
5. Mitä jaat jonkun toisen kanssa tällä viikolla?

Suunnitelkaa milloin luette uudestaan yhdessä.

Rukoilkaa toistenne puolesta, esim. näin: "Rakas Jumala, Kiitos sanastasi. Auta meitä seuraamaan Sinua. Amen."

Kun tapaatte lukuryhmässä uudestaan, voisitte kysyä:

- * Kenet olet tavannut tai kohdannut?
- * Mitkä kaksi asiaa opit?
- Kerratkaa:
- * Miten sovelsimme löytöjämme?
- * Miten jakaminen onnistui?

Jatka sitten seuraavaan kertomukseen!

SAPATTISOLU

RUKOUS

*Kenen puolesta voimme rukoilla?
(5-7 min)*

HUOLENPITO

*Kenestä voimme huolehtia?
(5-7 min)*

JAKAMINEN

*Kenen kanssa voimme jakaa?
(5-7 min)*

TUTKISTELU

*Aloituskysymys arjen elämästä
(5 min)*

*1 Raamatun kappale –
1 Teema – 1 Pääajatus*

*Raamatunkohta
Pääteema*

Aloituskysymykset

Syventävät kysymykset

*Omat oivallukset
(20-30 min)*

*Mitä vien kotiin tänään?
(5 min)*

Maasta vai taivaasta?

RAAMATUNTEKSTIT

- 1 Moos.3:17-24, Room.5:12-21, Hebr.2

KATSAUS

Elämä ei aina ole kuin matematiikka, jossa $2+2=4$. Se on täynnä tapahtumia, jotka ovat ristiriidassa toisiinsa, symboleja, jotka vaikuttavat meihin, ja symbolista toimintaa, joka kertoo meille jostain suuremmasta.

Raamattu on täynnä symboleja ja kuvia, jotka auttavat meitä muistamaan ja ymmärtämään sen välittämiä totuuksia. Symbolit voivat olla monimerkityksellisiä, eikä niitä löydy vain yhtä tulkintaa. Siksi voi olla haasteellista ymmärtää kuvia ja symboleja kaukaisesta menneisyydestä, jossa kyseisiä olosuhteita ei ole enää olemassa. Jotta voimme ymmärtää raamatun kertomuksia, voi olla hyödyllistä tuntea symbolien ja kuvien taustaa.

Monet kuvat Uudessa Testamentissa juontavat juurensa Vanhaan Testamenttiin. Siksi voi olla hyödyllistä vertailla molempia saadakseen syvällisemmän ymmärryksen.

Adam x 2

Kuvaus ihmisestä Eedenin puutarhassa on sekä runollinen että ajatuksia herättävä. Tässä näemme Jumalan, joka luo jotain täydellistä, mutta valitsee silti antaa sen mennä omia teitään. Adam syntyi maasta ja Jumalan antamasta elämän hengestä – yhdistelmänä, joka loi elämän niin Adamissa kuin Eevassa, ensimmäisissä vanhemmissamme.

Ihmisen valinta olla valitsematta Jumalaa voi vaikuttaa petokselta sen sijaan, että se olisi tietoinen päätös. Seurauksena oli, että "Jumalan osa" otettiin ihmiseltä, ja jäljelle jäi vain "maa". Maasta luominen ei ollut pahaa Jumalan silmissä, mutta ilman Jumalan elämän henkeä olemme vain kemialla.

Uudessa Testamentissa Adamista tulee symboli maalliselle, kun taas Jeesus edustaa taivaallista. Paavali kuvaa, kuinka Jeesus, sekä ihminen että Jumala, ei antanut itsensä tulla huijatuksi "käärmeellä" ja säilytti näin "elämän", jonka Adam menetti. Jeesus tulee näin ollen "kantaisäksi" kaikille uskoville, ja hänen voittonsa pahasta voidaan nyt jakaa kaikkien kanssa, jotka haluavat ikuisen elämän, kuten se alkujaan oli tarkoitettu Adamille.

Ymmärrys synnistä, Adamista, maallisesta ja taivaallisesta selkeytyy, kun syvennymme sekä luomiskertomukseen että Paavalin tulkintoihin. Mutta mitä tämä merkitsee meille tänään? Voiko ensimmäisen ja toisen Adamin symboliikka antaa meille varmuutta, turvaa ja toivoa tulevaisuudesta? Nämä ovat kysymyksiä, jotka kutsuvat pohdiskeluun ja syvempään ymmärrykseen.

Tekstien selitykset

1 Moos 3:17-24 | Kirous

Maa tuli kirotuksi "ensimmäisen Adamin" takia. Ihmisen valta maasta kohtaa vastarintaa – melkein kuin peilikuva siitä, kuinka Jumalan käskyt kohtasivat vastarinnan Adamissa ja Eevassa. Taistelu pelkästään selviytymisestä alkaa. Taistelu, joka on aina hävitty, sillä viime kädessä kuolema tulee kaikille. Tämä saattaa olla koko Raamatun masentavin teksti.

Teksti nostaa esiin suuria ja syviä kysymyksiä Jumalasta. Oliko tämä Jumalalle yllätys? Oliko ennakoitavissa, että maa-projekti menisi raiteiltaan heti alusta alkaen? Kuinka suuren menetyksen Jumala oli laskenut kärsivänsä? Onko hän kykenevä korjaamaan vahingot ja parantamaan maailman? Kun Jumala rakastavasti kumartui puhaltamaan elämän ensimmäiseen ihmiseen, kuinka monta lastaan hän oli silloin laskenut menettävänsä toiselle puolelle, ennen kuin projektia voitaisiin kutsua epäonnistuneeksi? 10 %, 50 %, 80 %? Kuinka monta lastasi voit menettää ja ajatella, että se on okei?

Vai onko Jumalalla suunnitelma parantaa ja palauttaa kaikki ennalleen?

Room 5:12-21 | Typologia käytännössä

"Hän (Adam) on kuva (vastakohta) hänelle, joka oli tuleva" (j. 14). Kreikan sana "vastakohta" on "typos". Yksi tapa, jolla Uusi Testamentti käyttää Vanhaa Testamenttia, on ilmaisujen "typos" ja "antitypos" kautta. 1) Jotain VT:ssä (tyyppi) käytetään kuvana jostain UT:ssä (antityppi).

Tämä johtuu siitä, että 2) jotain tärkeää VT:n kuvassa muistuttaa ja vastaa jotakin UT:n todellisuudessa. Tarkoituksena on näyttää, kuinka 3) UT:n todellisuus ylittää VT:n kuvan.

Joten meidän on kysyttävä: 1) MITÄ tässä tekstissä käytetään kuvana Jeesuksesta? Vastaus: Adamin elämänvalinta ja kuolema. 2) Mikä ihmeessä Adamin elämänvalinnassa ja kuolemassa muistuttaa tai vastaa Jeesuksen pelastustyötä? Vastaus: YHDEN ihmisen elämänvalinnalla ja kuolemalla oli seurauksia KAIKELLE ihmiskunnalle. 3) Miten Jeesuksen elämän, kuoleman ja ylösnousemuksen armo voi ylittää Adamin kertomuksen tämän tekstin mukaan? Toivon todella, että käytät aikaa tutkiaksesi tätä Raamatun opiskelussa ja keskustelussa!

Hebr. 2 | Ps. 8 profetiana Jeesuksen kärsimyksestä

Heprealaiskirjeen toinen luku perustuu psalmiin 8. Psalmin 8 hepreankielinen versio ylistää sitä, kuinka Adam ("ihminen") luomisessa kruunattiin kunnialla ja kunniaksi hallitsemaan Jumalan ainutlaatuista luomakuntaa, hieman Jumalaa alempana.

Joissain juutalaisissa Raamatun kommentaareissa syntiinlankeemuksesta sanotaan, että ihminen oli alun perin asetettu enkeliä korkeammalle, mutta Saatana tuli mustasukkaiseksi tästä ja houkutteli ihmisiä syntiin, jolloin he menettivät sekä kunnian että hallinnan luomakunnasta. Mutta eräänä päivänä kunnia palautettaisiin.

Heprealaiskirjeessä käytetään hyväksi sitä, että Psalmin 8 kreikankielisessä versiossa sanotaan "alempana kuin enkelit" ja käytetään sanaa "ihmisen poika", jota Jeesus käyttää itsestään evankeliumeissa. Heprealaiskirjeen 2 tulkitsee Ps 8:n itse asiassa Messiasta koskevana profetiana, jossa selitetään, miksi hänen täytyi kärsiä ja kuolla matkallaan maailmankaikkeuden valtaistuimelle. "Ihmisen poikana" hän jakoi meidän hohdottoman ja tuomitun kohtalomme, mutta sitten hän voitti kuoleman ja Saatanan, ja taivaaseen astumisensa myötä hän nosti koko ihmiskunnan siihen kirkkauteen, jota varten meidät luotiin. Jumala "tahtoi tuoda paljon lapsia kirkkauteen" (jae 10), ja kun Jeesus ilmestyy Jumalan eteen, se tapahtuu kaikkien ihmisten puolesta: "Tässä me olemme, minä ja lapset, jotka Jumala minulle antoi" (jae 13).

POHDINTAA

Saako Heprealaiskirjeen 2 luku sinut haluamaan juhlia taivaaseenastumispäivää tänä vuonna?

Miten meidän pitäisi ymmärtää "kaiken", "kaikki" ja "ei vielä" Hebr. 2:8-10:ssä?

Näetkö Heprealaiskirjeen 2. luvussa Aatami-typologiaa, jota voidaan verrata edellä olevaan Roomalaiskirjeen 5:n lukuun?

Siunaammeko muita?

RAAMATUNTEKSTIT

- 1 Moos.12:1-9, Gal.3:6-12, Ilm.22:1-4

KATSAUS

Taistelu eloonjäämisestä on aina ollut osa ihmiskunnan historiaa. Meidän osassamme maailmaa elämme yltäkylläisyydessä, ja päivittäiset huolestukset koskevat usein pinnallisia valintoja, kuten talon väriä, sen sijaan että murehtisimme päivän aterian saamisesta. Mutta tämä on kaukana todellisuudesta monilla muilla alueilla maailmassa, joissa sota, kuivuus ja köyhyys tekevät eloonjäämistä päivittäisen haasteen. Elämän siunauksen tunteminen liitetään usein aineelliseen vaurauteen, mutta se voi myös tarkoittaa terveyttä, vaikeuksien puutetta tai harmonista perhe-elämää. Silti tämä siunaus voi myös olla kirous. Vauraus voi luoda etäisyyttä syvempiin arvoihin ja johtaa pinnalliseen suhtautumiseen elämään ja toisiin ihmisiin.

Kun katsomme Abrahamin tarinaa, on syytä pohtia, mitä hänen siunaus oikeastaan tarkoitti. Mikä oli hänen aineellisen vaurauden tarkoitus, ja miten se liittyi hänen uskoonsa Jumalaan?

Jumalan siunaus

Jumalan siunaus on aihe, joka usein herättää keskustelua ja pohdintaa. Abraham sai suuren vaurauden, kun taas Job koki suuria koettelemuksia. Molemmat tarinat osoittavat, että siunaus ei välttämättä liity aineellisiin hyödykkeisiin. Paavali korostaa, että Kristus on se suurin siunaus, koska hän tarjoaa meille elämän, joka on vapaa synnistä ja pahuudesta. Monet kristityt näkevät siunauksen elämänä, joka menee aina hyvin. Mutta ehkä se on vivahteikkaampaa. Miten Jumala voi kuulla maanviljelijän rukouksen sateesta ja perheen toiveen auringosta grillijuhlaansa varten? Ehkä siunaus liittyy enemmän sisäiseen rauhaan ja voimaan kuin ulkoisiin olosuhteisiin. Voiko vastoinkäyminen elämässä myös olla siunaus? Miksi (ei)?

Minun siunaukseni

Jeesus kertoi miehestä, joka sai anteeksi velkansa, mutta itse kieltäytyi näyttämästä samaa armoa niille, jotka olivat velkaa hänelle. Tämä herättää ajatuksia: Miten voimme siunata muita tavoilla, jotka ulottuvat rahaa ja aineellisia asioita pidemmälle? Ehkä kyse on Jumalan siunauksen jakamisesta henkilökohtaisemmalla ja syvemmällä tavalla. Elämme aikaa, jolloin usein pidättelemme toisten siunaamista. Ehkä siksi, että tunnemme, ettei meillä ole paljon annettavaa. Mutta vaikka emme voi suoraan muuttaa toisten elämää, voimme silti olla Jumalan voiman kanavia. Apostolit sanoivat kerran hädässä olevalle miehelle: "Ei minulla ole kultaa eikä hopeaa", mutta silti he toivat parannuksen. Tämä osoittaa, että voimme antaa jotain paljon arvokkaampaa kuin rahaa. Niinpä kysymys kuuluu: Olemmeko valmiita olemaan siunaus toisille? Voimmeko jakaa sitä, mitä itse olemme saaneet, riippumatta siitä, kuinka pieneltä se saattaa vaikuttaa?

Tekstien selitykset

1 Moos. 12:1-9 | Minä siunaan

Jumalan siunauksen perusajatus on, että Herra on se, joka antaa, ja että me voimme vastaanottaa Jumalan lahjat avoimin käsin (Sananl. 10:22). Aaronin siunaus (4. Moos. 6:24-26) koskee vain ensimmäistä lausetta, joka liittyy päivittäisiin tarpeisiimme, että Jumala suojelisi meitä. Kaksi viimeistä lausetta viittaavat armoa ja rauhaa koskevaan toiveeseen: "Herra on armollinen" (Valit. 3:22) ja "Herra on rauha" (Tuom. 6:24). Herra siunaa sillä, mitä tarvitsemme joka päivä, mutta eniten Jumalan siunaus koskee suhdetta Häneen.

Jumalan siunauksen lupaus annettiin Abramille, mutta siunaus ulottuu edelleen niin ajassa kuin maantieteellisesti, aluksi niihin, jotka tulivat kohtaamaan Abramia, ja sen jälkeen "kaikille maan kansoille" (1 Moos. 12:3).

"Se, joka kiroaa sinua" – Abramille annettu viesti on realistinen: kohtaat vastarintaa.

"Minä kiroan" – Jumalan kiroaminen on vaikea ymmärtää Uuden testamentin Jumala-kuvasta käsin. Onko Jumala aktiivinen, vai tarkoittaako se, että jos vastustat sitä, mitä Jumala tekee, törmäät "seinämuuriin"?

Gal. 3:6-14 | Siunaus, Kristus Jeesuksessa

Paavali opettaa galatalaisille uskoa, anteeksiantoa, vanhurskautta ja yhteyttä. Paavali selittää, että usko Jeesukseen tuo vapauden, anteeksiannon ja yhteyden rodusta, sosiaalisesta asemasta ja sukupuolesta riippumatta (Gal. 3:27-29).

Hän käyttää kertomusta Abrahamin uskosta ja Herran lupausta siunauksesta näyttääkseen, että sanat "Sinussa tulevat kaikki kansakunnat siunatuiksi" viittaavat Kristukseen Jeesukseen. Jeesus Kristus on luvattu siunaus. Katso myös jakeet 16 ja Apt. 3:25-26.

Ilm. 22:1-5 | Ei enää kiroa

Jeesus ilmoitti apostoli Johannekselle, "mitä pian on tapahtuva" (Ilm. 1:1). Sen, mitä Johannes näki, hän kirjoitti ylös ja lähetti seitsemälle seurakunnalle Aasiassa. Kun Johannes kertoi, mitä hän oli nähnyt, hän käytti sanoja, lauseita ja viittauksia Vanhaan testamenttiin.

Mitkä sanat, ilmaukset ja viittaukset Vanhan testamentin kertomuksiin löydät tästä tekstistä?

POHDINTAA

Herra sanoi Abramille: "Sinä tulet olemaan siunauksena" (1 Moos. 12,2). Koska Abram oli siunattu, hän saattoi olla siunaus muille. Hänen ei pitänyt olla vain vastaanottaja, vaan myös antaja. Miten Jumala on siunannut sinua? Miten voit olla siunaus ympärilläsi oleville?

1 Moos. 12:3:ssa käytetään hepreankielistä sanaa, joka käännetään kansoiksi. Sen voi myös kääntää sanalla perhe tai klaani. Paavali kirjoittaa kreikaksi, mutta kun hän kertoo Abrahamin tarinan, hän ei lainaa Septuagintasta, Vanhan testamentin kreikankielisestä käännöksestä, joka oli yleisesti käytössä varhaisessa kristillisessä seurakunnassa. Septuaginta käyttää kreikankielistä sanaa, joka tarkoittaa heimoa tai klaania. Paavali käyttää kreikankielistä sanaa, joka voidaan kääntää kansaksi, kansakunnaksi tai ei-juutalaisiksi. Miksi luulet, että Paavali "uudelleenkirjoittaa" raamatuntekstin? Voimmeko tehdä saman, kun opetamme ja tulkitsemme Raamattua? Miksi (ei)?

Mitä sinulle merkitsee, että eräänä päivänä ei enää ole "mitään kirousta"?

Rauhan kuningas vai mahtava soturi?

RAAMATUNTEKSTIT

- Hebr. 11:1-7; Jes. 42:1-4; Matt. 3:13-17; Hebr. 10:1-10

KATSAUS

Melkisedekin tarina, joka siunaa Abramia tämän voitettuaan sodassa, saa erityisen merkityksen, kun Paavali käyttää sitä kuvaamaan Jumalan siunausta Jeesuksen Kristuksen kautta. Tämä on hyvä esimerkki siitä, kuinka Vanha Testamentti voi antaa meille syvällistä ymmärrystä uskosta, joka kehittyi Jeesuksen kuoleman ja ylösnousemuksen jälkeen. Täällä näemme, kuinka vanhat kertomukset ovat edelleen ajankohtaisia ja voivat auttaa meitä ymmärtämään uuden aikakauden uskoa.

Melkisedek on mystinen hahmo, joka esiintyy sekä pappina että kuninkaana ja tuo siunausta Abramille. Samalla tavalla Jeesus voi olla meille siunausten lähde tänä päivänä. Vaikka emme fyysisesti näe hengellistä maailmaa, jossa Jeesuksella on valta, hänen vaikutuksensa voi tuntua arjessamme.

Tarvitsemme me pappia?

Tieteellä voi olla ”pappeja” tutkijoiden ja asiantuntijoiden muodossa, jotka toimivat monimutkaisen tiedon välittäjinä yleisölle. Näiden tiedeviestijöiden tehtävänä on tehdä edistyneestä tutkimuksesta helposti lähestyttävää ja ymmärrettävää, jotta yhteiskunta voi tehdä tosiasioihin ja rationaaliseen ajatteluun perustuvia tietoon perustuvia päätöksiä.

Miten maallisen ajattelutavan omaavat ihmiset voivat ymmärtää hengellisen tai uskonnollisen neuvonantajan, papin tai sovittelijan tarpeen? Miten voimme kertoa Jumalan pelastuksesta ihmisille, jotka ovat enemmän huolissaan siitä, kuinka suojella maata ilmastonmuutokselta, kuin siitä, miten panostamme Jumalaan, joka on meidän ulkopuolellamme? Uskontoa voidaan pitää voiman ja motivaation lähteenä, joka ohjaa eettisiin ja kestäviin tekoihin, niin että usko ja teot voivat tukea toisiaan. Voimme kutsua vuoropuheluun, jossa uskosta tulee osa ratkaisua, ei ristiriita. Ja kun kertomukset maapallon tulevaisuudesta pelottavat monia ihmisiä, rauha voi löytyä uskosta.

Ihmisen pappi taivaassa

Paavali käyttää Abramista ja Melkisedekistä kertovaa tarinaa kuvaamaan, kuinka Jeesus, voitettuaan ristillä, edustaa ihmistä Jumalan maailmankaikkeudessa. Hän on erottamaton osa meitä ja odottaa, että voimme jonain päivänä olla taas fyysisesti yhdessä. Kuvittele Jeesuksen siunaus hiljaiseksi virraksi, joka virtaa jokapäiväisen elämämme pinnan alla. Se voi antaa meille voimaa, kun kohtaamme haasteita, ja rauhaa, kun kohtaamme levottomuutta. Hänen rakkautensa ja anteeksiantonsa voivat inspiroida meitä siunaamaan muita ystävällisyydellä ja ymmärryksellä.

Tekstien selitykset

Melkisedek – sekä kuningas että pappi

Melkisedek on ensimmäinen henkilö Raamatussa, jota kutsutaan papiksi. Mutta hän on myös kuningas. Ja hän tulee esiin ja siunaa Abrahamia antamalla hänelle viiniä ja leipää. Myöhemmin näemme, että Daavid, joka oli kuningas, ottaa myös papin roolin, kun hän tuo liitonarkun Jerusalemiin. Hän uhrasi Jumalalle, siunasi kansaa ja antoi heille leipää (2 Sam 6:17-19). Daavid itse kirjoitti laulun, jossa Jumala kutsuu häntä **papiksi Melkisedekin tapaan**. Vai onko tässä viittaus tulevaan "Herraan" (ks. Ps 110)?

Sitten tuli Jeesus, Messias – kaksinkertaisesti voideltu – joka oli sekä kuningas että pappi, ja joka myös siunasi meidät viinillä ja leivällä. Ja hän siteerasi itsestään Ps 110 (Matt. 22:24; Mark. 12:36; Luuk. 20:42-44).

Ei ole yllättävää, että Ps 110 on eniten siteerattu kohta Uudessa Testamentissa (**Ps 110:1 – "Istu minun oikealle puolelleni"**: Matt 22:24; Mark 12:36; Luuk 20:42-44; ApT 2:34-35; 1 Kor 15:25-27; Ef 1:20-22; Kol 3:1; Hepr 1:3.13; 2:8; 8:1; 10:12-13; 1 Piet 3:22. **Ps 110:4 – "Melkisedek"**: Hepr 5:6.10; 6:20; 7:11.15.17.21. **Ps 110:6 – "Tuomitsee kansojen keskuudessa"**: Ilm 19:11-21). Siksi tämä psalmi on niin sopiva, kun tarkastellaan, kuinka Uusi Testamentti käyttää Vanhaa Testamenttia.

Melkisedek Heprealaiskirjeessä

Hepr 5:5 + 6 lukee Ps 2 ja Ps 110 **profetioina** Jeesuksesta. Ps 2:ssa kuninkaalle luvataan "kansat perinnöksi ja laaja maa perintöosaksi", ja koska tämä ei ollut vielä toteutunut, sen täytyi viitata Messiaaseen. Ja viittaus Melkisedekiin Ps 110:4 seuraa jakeista 5-7 maailmanlaajuinen tuomio pakanoille – jälleen jotain, jonka vain Messias voisi täyttää. Lisäksi Daavid itse sanoo, kuten Jeesus huomautti: Herra sanoi minun Herralleni. Toisin sanoen Daavid itse profetoi, että tulisi suurempi kuningas kuin hän itse.

Miten Jeesus voi olla pappi, kun hän ei ole Aaronin sukujuurista? Jumala oli itse vannonut, että Messiaan tulisi olla pappi. Ei Aaronin tavoin, vaan Melkisedekin tavoin – messiaanisesti. Kaksinkertaisesti voideltuna sekä kuninkaaksi että papiksi. **Hepr 7:1-10**: Hepr 6:20 siteeraa jälleen Ps 110 todistaakseen, että Jeesus on pappi Melkisedekin tavoin. Seuraavat jakeet tutkivat 1 Moos 14:14-20 jotta nähdään, kuinka Melkisedek on kuva Jeesuksesta – typologia. **1) Hänen nimensä ja tittelinsä** viittaavat siihen, että hän on myös kuningas. Joten Melkisedek-pappi on sekä pappi että kuningas (ja oikeudenmukainen ja rauhaa tuova). **2) Melkisedekin kertomus ei kerro, mistä hän tulee, tai että hän kuoli.** "Hän on kuin Jumalan Poika; hän on pappi ikuisesti." Miten meidän tulisi ymmärtää kuvakielen käyttö tässä? Onko Jeesus sekä syntynyt että kuollut? Pääpointti on kuitenkin, että hän on "pappi ikuisesti". Yksinkertaisinta on, että syntymän ja kuoleman puuttuminen kertomuksessa luo ajattoman kuvan papista Melkisedekistä (mutta tietenkin hän syntyi ja kuoli todellisessa elämässä). Jotkut juutalaiset raamatukomentaarit sanovat, että Melkisedek oli itse asiassa Nooan poika, Sem. Eräs spekulatiivinen tulkinta, joka löytyy osasta Kuolleenmeren kirjeitä, on, että pappi Melkisedek oli itse asiassa kuolematon, syntymätön olento – ehkä arkkienkeli Mikael? Joka tapauksessa johtopäätös on, että Melkisedek-pappi on pappi ikuisesti. **3) Melkisedek-papit seisovat Aaronin pappeja korkeammalla, koska** Aaronin esi-isä Abraham maksoi kymmenykset Melkisedekille, ei toisinpäin. **4) Melkisedek-papit seisovat Aaronin pappeja korkeammalla, koska** Melkisedek siunasi Aaronin esi-isän eikä toisinpäin.

Mitä mieltä olet Heprealaiskirjeen raamatunkäsityksestä tähän asti?

Hepr 7:11-28: Nämä jakeet käyttävät Ps 110:4 profetiaa puolustamaan sitä, kuinka Jeesus voi olla pappi, vaikka hän ei ole peräisin Aaronista, kuten Moosekselle annetuissa laissa vaadittiin. **1) Jumalan käsky, että Messiaan tulee olla Melkisedek-pappi, tuli MOSEKSEN lain jälkeen.** Toisin sanoen: myöhemmät ilmoitukset voivat kumota aikaisemmat lait. "Laki muuttui" jakeet 11-12, 18-19. **2) Vanha pappeus (ja laki?) ei ollut täyttänyt tarkoitustaan** (jakeet 11, 18-19), ja se viittasi itse siihen, että täytyi tulla jotain parempaa. (Tämä on yksi pääargumenteista Heprealaiskirjeessä). **3) Melkisedek-pappi** on parempi kuin Aaronin papit, koska hänet on valinnut suoraan Jumala, ja se on vahvistettu valalla. Ja **4) Melkisedek-pappi on parempi** kuin Aaronin papit, koska hän ei kuole, toisin kuin he. Kaikki tämä perustuu yhteen jakeeseen psalmista 110.

POHDITTAVAA

Mitä mieltä olet Heprealaiskirjeen käytöstä Vanhan Testamentin suhteen? Oletko oppinut jotain uutta siitä, miten VT voi viitata Jeesukseen? Onko tämä "profetia" sellaisena kuin sanomalehden toimittaja sen ymmärtäisi?

Jälleennäkemisen ilo

RAAMATUNTEKSTIT

- 1 Moos. 32:1-33; 1 Moos. 46:26-30; Luuk. 15:11-32

KATSAUS

Meillä kaikilla on perhe, ystävät ja ihmissuhteet, jotka merkitsevät meille paljon. Etäisyys voi saada meidät menettämään tämän yhteyden. Tämä tarkoittaa, ettemme voi enää jakaa iloja ja suruja ja auttaa toisiamme. Sosiaalinen media on muuttanut tätä hieman, mutta vaikka ihmissuhteemme ovatkin vain klikkauksen päässä..., emme onnistu pitämään itseämme synkronoituna kaikkien tuntemiemme kanssa.

Henkilökohtainen tapaaminen lieventää etäisyyden heikentämiä sosiaalisia siteitä. Kun suhteet muuttuvat traumaattisiksi, voi syntyä tarve sovintoon. Lopullinen sovinto tapahtuu fyysisessä tapaamisessa, eikä sitä yleensä voi tehdä sähköpostilla tai tekstiviestillä. Raamattu on täynnä kuvauksia ihmissuhteista, joita haastetaan, mutta jotka sitten muuttuvat jälleennäkemisen iloksi, kun ”mennään sisimpään” ja etsitään toista osapuolta. Tämä näyttää meille lempeydellä, kuinka Jumala haluaa suhteen ihmisiin.

Suhteet eivät ole ilmaisia

Emme valinneet vanhempiamme, ja joillekin heidän maksamansa hinta voi olla käsittämättömän suuri. Koko elämä voi kuluu sen pohtimiseen, onko sovinto toivottavaa tai mahdollista. Kun valitsemme ystävämme, se perustuu usein siihen, mikä antaa meille arvoa. Ystävyyssuhteisiin voi kuitenkin liittyä myös elementtejä, jotka vaikeuttavat suhdetta. Monille toisten ihmisten kanssa sitoutuminen vaatii huomattavan määrän energiaa. Miten voimme siis osoittaa ymmärrystä ja kärsivällisyyttä, kun meillä itsellämme on vaikeita ihmissuhteita ja kun tapaamme muita, joilla on sellaisia?

Rakkauden kaipuu

Romanttisissa elokuvissa on usein kohtauksia, joissa ihmiset lopulta tapaavat ja ”saavat toisensa”. Tämä koskettaa joitakin ihmisyytemme syvimpiä osia. Sovinnon, rakkauden tai ystävyyden kohtaaminen ja vaihto on energisoivaa ja voi olla elämää antava voima. Tätä taustaa vasten Jeesus kertoo tarinan pojasta, joka menee isänsä luo ilman odotuksia ja kokee sitten rakkauden ja ystävällisyyden vuodatuksen. Tällä tavoin Jeesus osoittaa, kuinka paljon koko taivas odottaa ihmisen kohtaamista. Monimutkaisessa Jaakobin ja Eesaun tarinassa, Joosefin ja hänen perheensä tarinassa tai tuhlaajapojan tarinassa jälleennäkemisen ilo esitetään ansaitsemattomana, yllättävänä ja elämää vahvistavana. Näyttää siltä, että rakkauden ja vahvistuksen etsiminen on ihmisluonnon perusvoima. Miten voimme purkaa sitä omassa elämässämme? Onko olemassa ihmissuhteita, joita meidän pitäisi käsitellä uudella tavalla? Voimmeko tehdä jotakin muiden hyväksi tuodaksemme tämän jälleennäkemisen ilon heidän elämäänsä?

Tekstien selitykset

1. Mooseksen kirja 32:1-33 | Sovinto ja taistelu

Tämä teksti on osa laajempaa kertomusta, joka on kirjoitettu selittämään Israelin kansan syntyä. Avainsana on siunaus. Jumala siunaa Aabrahamia ja hänen jälkeläisiään (1. Moos. 12:1-3). Tämä siunaus on edellytys sille, että Israelista tulee siunaus koko maailmalle. Aabraham saa lisäksi, joka saa Jaakobin, ”kantapään vartijan” tai ”petturin”. Hän vie syntymäoikeuden veljeltään (25:29 ja seuraavat). Sen jälkeen hän huijaa itselleen siunauksen lisakilta (27:35-37).

Jaakobille näyttää olevan lähes pakkomielle saada siunaus. Nyt hän kuulee, että Eesau on tulossa häntä vastaan, ja hän pelkää. Saako hän nyt rangaistuksen petoksistaan? Yö laskeutuu, ja Jaakob joutuu taisteluun salaperäisen miehen (mies - sama sana, jota käytetään luomiskertomuksessa) kanssa. Kuka tämä mies on? Jumala (32:28-30)? Enkeli? Esi-inkarnaatiota edeltävä Jeesus? Teksti jää tästä epäselväksi ja epäselväksi. Mutta yksi asia on varma ja tyypillinen: Jaakob ei päästä miestä menemään ennen kuin on siunannut hänet. Tämä salaperäinen mies muuttaa Jaakobin nimen (”hän, joka pettää”) Israeliksi, ”hän, joka painii Jumalan kanssa”. Aivan kuin Jaakobin menneisyys olisi muuttunut. Hänen luonteensa. Ehkä se oli siis Jumala? Ehkä Jumalan kansa on niitä, jotka olivat ennen jotain, mutta Jumala muuttaa heidät joksikin muuksi? Siunauksen kansaksi?

1. Mooseksen kirja 1:46,26-30 | Perheen jälleennäkeminen

Ensimmäisessä Mooseksen kirjassa käsitellään silmiinpistävästi perheiden jälleenyhdistämistä. Kun heidän tiensä eroavat ”kansan” tai ”perheen” sisällä joko nälänhädän tai kateellisten veljien vuoksi, tarina kertoo aina, että he löytävät toisensa uudelleen. Perheiden jälleenyhdistyminen on olennainen asia. Jumala selvästi haluaa aina tuoda perheensä takaisin yhteen. Miten tämä voidaan nähdä ennakkoon ennustuksena tulevista asioista?

Luuk. 15:11-32 | Poika, joka palasi takaisin kotiin.

Tämä tarina on yksi kolmesta kertomuksesta, jotka Jeesus kertoi jostakin, joka oli kadonnut mutta löydettiin uudelleen. Yksi lammas sadasta katoaa, mutta löydetään uudelleen. Kolikko päätty savilattialle, mutta se löydetään uudelleen. Poika pyytää perintöosuuttaan ennen kuin hänen isänsä on kuollut. Miten hän kehtaa? Hän matkustaa kaukaiseen maahan. Vähän kuin Jaakob? Vastuuttomalla ja villiintyneellä elämäntyyllillä hän tuhlaa osuutensa siitä omaisuudesta, jota hänen isänsä on koko elämänsä ajan rakentanut. Mutta ennen kaikkea hänen isänsä haluaa yhdistää perheensä. Vähän kuin Israel kaukaisessa maassa? Sitten poika palaa kotiin. Siellä järjestetään juhlat. Siellä on jälleennäkeminen. Sitä Jumala haluaa ja on aina halunnut: Hän haluaa tuoda perheensä yhteen. Siitä ”kansassa” on kyse. Millaisia yhtäläisyyksiä näet Luuk. 15:n ja Eesaun ja Joosefin tarinoiden välillä (vrt. 1. Moos. 33:3; 46:29-30)?

POHDITTAVAA

Mitä mieltä olet siitä, että Israelin kansan historiaan kuuluu ”huijareita”?

Menemättä liikaa yksityiskohtiin siitä, mitä historiallisesti tapahtui, kun Jaakob tapasi tämän miehen yöllä, mitä tarkoittaa se, että Jaakob ”painii Jumalan kanssa”? Onko tämä vertauskuvallinen taistelu, jonka olet itse käynyt läpi? Mistä taistelussa oli kyse?

Jos Jumala on isä tarinassa, jossa poika tulee kotiin, mitä se kertoo Jumalasta? Mikä ero sillä on?

Onko ymmärrettävää, että poika, joka jäi kotiin isänsä luo, tulee loukatuksi ja vihaiseksi, kun ”kadonnut” palaa kotiin ja kohdellaan kuin täysivaltainen poika, ja nyt hänelle pidetään juhla? Ketä kotona oleva poika edustaa Jeesuksen kertomuksessa?

Vapauden haaste

RAAMATUNTEKSTIT

- 2. Moos. 16:1-8; Hos 11:1-7; Joh. 6:47-58

KATSAUS

On luonnollista, että lapset ja nuoret etsivät vapautta siitä, mitä he kokevat rajoituksina. Aikuisina voimme kuitenkin löytää lohtua samoista rajoista. Usein meitä sitovat rajoitukset, joita emme ole itse valinneet, ja tämä pätee myös uskuntoon, jossa rajat voivat tuntua tukahduttavilta, varsinkin jos ne ovat muiden asettamia.

Raamattu kertoo Aatamin ja Eevan tarinan rajojen ylittämisestä. Mutta jos Jumala on antanut meille vapauden valita, mikä on silloin ongelma valita pois?

Raamatun kertomus osoittaa Jumalan, joka etsii ja ohjaa niitä, jotka sitä haluavat, mutta se havainnollistaa myös valintojemme seurauksia, kun ne vievät meidät pois siitä, mihin meidät on luotu.

Israelin kansa koki vapauden vaikeaksi. Miten se on meidän kohdallamme? Löytyykö vapaus sääntöjen noudattamisesta vai niiden rikkomisesta? Ja miksi näin on?

Mukavuusalue

Meillä kaikilla on tapamme ja rutiinimme, jotka luovat mukavuutta jokapäiväiseen elämään. Tämä pätee myös hengelliseen elämäämme. Jotkut ovat matkalla, jossa he etsivät jotain enemmän tai erilaista kuin mitä heillä on nyt. Se voi olla uskon tai yhteisön etsimistä muiden kanssa. Toisille taas vakaus ja tuttuus on rauhan lähde.

Kertomus siitä, kuinka Israel halusi palata orjuuteen, muistuttaa meitä siitä, että joskus kaipaamme sitä, minkä tunnemme, vaikka se ei olisi ollut meille hyväksi. Se herättää kysymyksen: Onko meillä elämässämme alueita, joilla kaipaamme jotain sellaista, jonka jätimme taaksemme ja joka ei ollut terveellistä? Miten tuemme niitä, jotka kamppailevat menneisyytensä kanssa?

Jumala osoitti suurta kärsivällisyyttä Israelia kohtaan, enemmän kuin Mooses olisi voinut. Se haastaa meidät pohtimaan, kuinka kärsivällisiä olemme niiden kanssa, jotka eivät ehkä ole yhtä jumissa kuin me. Miten voimme kohdata toiset ymmärtäväisesti ja tukea heitä heidän matkallaan?

Rakastettu ja haluttu

Syöminen on syvästi henkilökohtainen teko, joka yhdistää meidät siihen, mikä pitää meidät hengissä. Raamatusta näemme, kuinka Jumala osoitti huolenpitoaan Israelille antamalla heille mannaa erämaassa. Jeesus käyttää tätä kuvaa havainnollistamaan omaa tehtävänsä ihmisten keskuudessa. Hän välittää rakkautensa ja yhteyden tärkeyden hänen kanssaan taivaasta tulevan leivän kautta. Tämä on keskeistä kristillisessä uskossa, sillä Jeesus korostaa, että elämämme riippuu tästä yhteydestä. Miten tämä käsitys vaikuttaa sinun uskoosi ja suhteeseesi Jeesukseen?

Tekstien selitykset

2. Moos. 16 | Manna taivaasta

Herra pelasti israelilaiset Egyptin orjuudesta, eikä kukaan voi epäillä, etteikö heillä olisi syytä olla kiitollisia. Mutta kaikki on suhteellista, kun pelastuksen kohteena on erämaavaellus. Kansa valittaa, mutta Jumalalla on

suunnitelma: ”Manna” (jake 31). Sana ”manna” tarkoittaa ”mitä se on?”. Manna ei ole luonnollinen tapahtuma erämaassa - se on puhdas ihme! ”Sinä annoit heille taivaasta leipää heidän nälkänsä ja hankit heille kalliosta vettä heidän janoonsa.” (Neh 9:15). Ihmeellisyys korostuu siitä, kuinka kauan manna voi säilyä, minkä Jumala määrittelee sapatin mukaan. Se osoittaa Jumalan jatkuvaa huolenpitoa kansastaan myös sen jälkeen, kun se on vapautettu orjuudesta. Jotta he eivät unohtaisi tätä, Aaron jopa toisi mannaa pyhäkköön varastoitavaksi ”sinun jälkeläisiäsi varten” (jakeessa 33). Manna pelasti israelilaisten hengen!

Hoosea 11:1-4 | Kiristyykö rakkauden side?

Hoosean kirjassa Jumala ”haastaa” Israelin oikeuteen siitä, mitä se on tehnyt: ”Herra käy oikeutta teidän kansanne, sillä tässä maassa ei ole rehellisyyttä eikä uskollisuutta, kukaan ei tunne Jumalaa.” (Hos. 4:1). Hoosea elää pohjoisessa valtakunnassa sen jälkeen, kun valtakunta on jakautunut, ja hän syyttää erityisesti pohjoista valtakuntaa, sillä ”suhteessaan Jumalaan Juuda kulkee omia teitään” (Hos 12:1). Oli hyvin traagista, että Israel - kansa, jota Jumala kutsui ”pojaksi” (Hos 11:1), jota hän rakasti ja josta hän piti huolta, käänsi hänelle selkensä. Silloin ja tänään on surullista, kun ihmiset kääntyvät pois Jumalasta.

Matteus 2:13-15 | Historia toistaa itseään.

Jeesuksen syntymäkertomuksessa monet asiat saavat meidät ajattelemaan Israelin historiaa Egyptissä. Israelilaiset asuivat Egyptissä unennäkijän Joosefin ansiosta, joka oli tuonut heidät sinne. Nyt on uusi Joosef, joka vie perheensä Egyptiin, myös unen vuoksi. Kuningas Herodes tappaa vauvoja, jotka tuntuvat uhkaavan häntä, aivan kuten Egyptin kuningas. Matteus sanoo, että Hoosean sanat toteutuvat näin Jeesuksen elämässä. Mutta mitä hän tarkoittaa? Hoosea puhui israelilaisista ja katsoi ajassa taaksepäin. Hän ei katsonut eteenpäin puhuakseen tulevasta vapahtajasta - vai tekikö hän niin huomaamattaan? Hoosean sanoja ei muotoiltu ”profetian” muotoon, ei ennustuksen muotoon. Silti Hoosean sanat ”täytyivät” uudella tavalla, Matteus sanoo, kun maailmaan tuli uusi ”poika”, joka koki Israelin pakolaishistorian uudelleen.

Matt. 4:1-11 | Roolimallit

Kasteensa jälkeen Jordanissa (Matt. 3:13-17) Pyhä Henki johdattaa Jeesuksen erämaahan, jossa häntä koeteltiin neljänkymmenen päivän ajan. Myös israelilaiset olivat kulkeneet veden läpi, ennen kuin Jumala johti heidät erämaahan, jossa heitä koeteltiin neljänkymmenen vuoden ajan. Vastauksissaan paholaiselle Jeesus siteeraa Pentateukin (5 Mooseksen kirjaa) asiaankuuluvia tekstejä, joissa kerrotaan, mitä israelilaisten olisi pitänyt muistaa koettelemuksissaan. Jeesus ei lankea kiusaukseen. Hän läpäisee kokeen siinä, missä Israel oli epäonnistunut. Hän oli Jumalan Poika, ja hän käyttäytyi sen mukaisesti!

Joh. 6:47-58 | Elävä leipä taivaasta.

Israelin pelastus Egyptistä ja koettelemukset erämaassa toistuvat Jeesuksen tarinassa, mutta uudella lopulla: ”Minä olen elävä leipä, joka olen tullut taivaasta. Jokainen, joka syö tätä leipää, elää iankaikkisesti.” Miten Israelin tarina ”täyttyy” Jeesuksen elämässä? Ja hänen kuolemassaan?

POHDITTAVAA

Egyptin vapautus koostui sarjasta elämää pelastaneita ihmeitä: vitsaukset, suuri meri ja manna. Miltä mahtoi tuntua elää kaiken tämän läpi? Odottiko Jumala jotain vastineeksi? Ja miksi heidän oli sen jälkeen elettävä autiomaassa? Onko usein (vai aina) näin? Tapahtuuko pelastus vaiheittain? Miten me selviämme tällaisista asioista?

Mitä meidän pitäisi ajatella siitä, että Matteus käyttää luovasti Hoosean tekstiä? Miksi hän valitsi tämän tekstin kertoakseen meille Jeesuksesta? Miten Israelin tarina ”täyttyy” Jeesuksen elämässä? Ja hänen kuolemassaan? Miten kaikki se, mitä Jeesus kävi läpi, on hyödyllistä meille, jotka uskomme häneen?

Suuri sovituspäivä

RAAMATUNTEKSTIT

- Ps 3; Moos. 16:11-19; Hebr 9:1-10; Hebr 9:24-28; Hebr 10:19-25

KATSAUS

Veriset rikospaikat saattavat tuntua meistä nykyään vastenmielisiltä, mutta muinaisessa Israelissa uhrit olivat osa jokapäiväistä elämää. Papit suorittivat eläinten rituaalisia teurastuksia ja ripottelivat verta osana uskonnollisia seremonioita. Tämä oli muistutus siitä, että synty ei ole kaunista.

Suuri sovituspäivä oli tärkeä juhlapäivä, jolloin ihmiset saattoivat palauttaa suhteensa Jumalaan ja aloittaa alusta. Päivälle oli ominaista sekä ilo että ihmisen heikkouden tunnustaminen.

Jeesus käytti näitä seremonioita havainnollistamaan, kuinka suuren hinnan hän maksoi pelastuksestamme. Juuri tällä merkittävällä päivällä Jeesus astui esiin temppeelialueelle ja kiinnitti huomion kutsumalla kansaa uskomaan häneen elämänveden antajana.

Tilinteon hetki

Kun kohtaamme ”tilinteon hetken”, voi tuntua siltä, että maailma pysähtyy. Se on aika, jolloin kohtaamme sen, mikä on kytenyt - ehkäpä ristiriita perheessä, väärinkäsitys ystävien kesken tai haaste töissä. Vaikka nämä hetket voivat olla epämiellyttäviä, niissä on myös mahdollisuus muutokseen. Niiden avulla voimme tyhjentää vanhan ja tehdä tilaa uudelle. Se voi olla tilaisuus rakentaa suhteet uudelleen tai muuttaa lähestymistapaamme tilanteeseen. Oli miten oli, se on aikaa pohdinnalle ja kasvulle.

Kristillisessä sanomassa on kyse ristiriidasta, jossa on kyse siitä, että valitsemme tai hylkäämme Jumalan suunnitelman meitä varten. Sinun ei tarvitse olla rikollinen tunnistaaksesi rajallisuutesi ja virheesi. Toisten seurassa emme useinkaan tee oikein, ja on helppo olla petollinen. Miksi Jeesus oli niin pidetty niiden keskuudessa, jotka tunsivat virheensä ja puutteensa? Oliko Jeesuksessa jotakin sellaista, joka loi pohjan erilaiselle ”tilinteon hetkeen”?

Olemmeko me kristittyinä riistäneet muilta sen ilon, että he voisivat kohdata Jeesuksen, joka rakastaa, antaa anteeksi ja antaa uuden alun? Jeesuksen, joka inspiroi ja luo kiitollisuutta? Olemmeko enemmän huolissamme uskon noudattamisesta oikein kuin yksinkertaisesta antautumisesta Jumalalle? On helppo osoitella sormella ja keskittyä toisten vikoihin, mutta ehkä voima piilee siinä, että katsomme sisäänpäin ja otamme vastuun omasta osuudestamme. Sovituksessa ei ole kyse vain toisten anteeksiantamisesta vaan myös tilan luomisesta vuoropuhelulle ja keskinäiselle kunnioitukselle. Ehkä meidän on löydettävä tasapaino uskon ja toiminnan välillä, jotta voimme luoda tilan, jossa anteeksianto ja rakkaus ovat keskiössä.

Tekstien selitykset

2. Moos. 3:16:11-19 | Kerran vuodessa.

Kun israelilaiset olivat matkalla Egyptistä siihen maahan, jonka Jumala oli luvannut heille, Herra käski heidän ”tehdä itselleen pyhäkön”, koska hän ”asuisi heidän keskellään” (2. Moos. 25:8). Ilmestysmajassa oli kaksi osaa, jotka oli erotettu toisistaan verholla. Sisimmässä osassa, verhon takana, seisoi liitonarkki, arkki, joka sisälsi

”todistuksen”/kymmenen käskyä (ks. 2. Moos. 32:15; 40:20), jonka kanssa oli ”liitonarkki” (2. Moos. 25:17-22) ja jonka molemmilla puolilla oli kaksi kultaista kerubien (taivaalliset olennot, jotka Vanhassa testamentissa liitettiin muun muassa Jumalan valtaistuimeen/läsnäoloon (Ps. 80:2; Jes. 37:16)) muotoista patsasta. Ylipappi astui sisimpään osaan vain kerran vuodessa.

Suuren sovituspäivän seremoniat, joka oli yksi kerta vuodessa, kun ylipappi astui ilmestysmajan sisimpään osaan, ja joka on kuvattu 3. Moos. 16. luvussa, olivat kuva siitä, että Herra halusi tavata kansansa, jota ylipappi edusti (2. Moos. 25:22), ja ne suoritettiin sovittaakseen ja puhdistaakseen kansa epäpuhtauksista, jotta hän voisi olla ”heidän keskellään” (2. Moos. 25:8 ja 3. Moos. 16:16).

Hepr. 9:1-10 | Vanha ei enää päde

Kirjaan viitataan nimellä ”kirje heprealaisille”. Kirjoittaja itse kutsuu tekstiä ”kehotukseksi” (Hepr. 13:22) ”rohkaisuksi”. Heprealaiskirje on puhe, joka päättyy kirjeenä ennen kuin se lähetettiin uskoville, jotka tunsivat vetoa Jerusalemin temppelissä tapahtuvaan jumalanpalvelukseen ja olivat vaarassa luopua uskostaan Jeesukseen.

Puheessa näemme hyvän esimerkin siitä, miten varhaiskristillinen seurakunta luki ja ymmärsi Vanhaa testamenttia.

Puhuja sanoo, että Jeesus on:

- suurempi kuin enkelit (Hepr. 2:9).
- suurempi kuin Mooses (Hepr. 3:3).
- parempi pappi ja välittäjä - paremmassa temppelissä - kuin ne, jotka palvelevat Jerusalemin temppelissä (Hepr. 8:6).
- parempi ylipappi (Hepr. 4:14-16; 10:11-12).

Puhuja sanoo, että Jeesuksen kohdalla on olemassa ennen - ja jälkeen. Ennen Herra puhui profeettojen kautta, mutta nyt ”hän on puhunut meille Poikansa kautta” (Hepr. 1:1-2). Ilmaisuihin ”mutta nyt” ja ”mutta Jeesus” osoittaa vastakkainasettelua ennen ja jälkeen (ks. Hepr. 1:2; 2:9; 3:3; 8:6; 9:11; 10:12).

Hepr. 9:24-28; 10:19-25 | Kerran ja kaikille

Heprealaiskirjeen kirjoittaja sanoo, että ongelma pyhäköpalveluksessa, sekä siinä, mitä tapahtui päivittäin, että siinä, mitä tapahtui kerran vuodessa suurena sovituspäivänä, oli se, että seremonioita toistettiin päivittäin ja vuodesta toiseen. Se, että seremonioita piti toistaa, osoittaa, että niillä ei voitu saavuttaa päämäärää: pysyvää sovintoa ja yhteyttä Jumalan kanssa. Niillä oli tehtävänsä, mutta vain varjona (8:5; 10:1), mutta Jeesuksen elämän, kuoleman ja ylösnousemuksen jälkeen temppelipalveluksella ei ole enää mitään tehtävää. Vanhaa ei enää sovelleta, koska Jeesus kuoli ja siten puhdisti ne, jotka uskovat häneen, ”kerran ja lopullisesti” (ks. 7:27; 9:12, 26, 28; 10:2, 10).

POHDINTAA

Puhuja on valikoiva käyttäessään 2. Mooseksen kirjaa 16. Miksi luulet hänen tekevän niin?

Uskon rohkeus mainitaan useita kertoja (ks. Hepr. 3:6; 4:16 ja 10:19). Mikä on rohkeuden syy? Jos meiltä puuttuu rohkeutta, voisiko se johtua siitä, että olemme siirtymässä pois päin Jeesuksesta, kuten Heprealaiskirjeen puheiden vastaanottajat?

Loma-aika

RAAMATUNTEKSTIT

- 4. Moos. 14:1-35; 1. Kor. 10:1-13; Hepr. 3:7-19

KATSAUS

Kun lähdemme lomalle, se on usein sitä, että pääsemme pois arjen kiireestä ja hälinästä. Lomalla voimme rentoutua, nauttia hyvästä ruoasta ja vaalia ihmissuhteitamme samalla kun koemme jännittäviä paikkoja. Olipa arki kotona hektistä tai ei, loma voi olla kaivattu tauko, joka antaa uutta energiaa.

Raamattu kertoo siitä, että Jumala haluaa meille parasta. Kun Jumala loi maailman, päivä ei koostunut synnin mukanaan tuomista vastoinkäymisistä. Ihmisen ei ollut tarkoitus ”syödä leipäänsä otsansa hiessä”. Jumalalla oli ilmeisesti muita suunnitelmia.

Tämä näkemys ihmisestä ilmaistiin Israelille, joka tuotiin pois Egyptistä. Mutta he eivät ymmärtäneet Jumalan suunnitelmaa. Heidän oli vaikea nähdä tuloa paikkaan, jossa he saattoivat levätä ja elää hyvin, kun he olivat eläneet niin kauan orjuudessa Egyptissä. Paavali käsittelee tätä ajatusta puhuessaan kristityille.

Luomisen lepopäivä

Ensimmäisessä Mooseksen kirjassa kerrotaan, että Jumala lepäsi jokaisen luomispäivän jälkeen ja loi lopulta kokonaisen päivän lepoa varten. Tämä lepo ei johdu väsymyksestä, vaan tarjoaa mahdollisuuden sisäiseen rauhaan, pohdintaan ja iloon luomakunnassa. Paavali ottaa tämän ajatuksen esille Israelin erämaamatkan yhteydessä. Mitä Israel odotti, kun heidät johdatettiin erämaahan? Miksi he eivät pystyneet näkemään haasteiden ohi, vaan kaipasivat takaisin tuttuun? Se saa meidät pohtimaan, miten me itse reagoimme, kun siirrymme mukavuusalueemme ulkopuolelle.

Ennallistamisen lepo

Paavaliille kristittyjen elämä on matka, joka on täynnä kiitollisuutta, iloa ja lepoa uskossa siihen, mitä Jeesus on tehnyt meidän kaikkien hyväksi. Hän rohkaisee meitä oppimaan Israelin valituksista erämaassa, jotta voimme paremmin ymmärtää Kristukseen uskomisen rikkauden.

Kun ajattelemme uutta maailmaa, se voi herättää sekä toivoa että pohdintaa. Mutta miten jaamme tämän vision niiden kanssa, joiden on Paavalin ajan tapaan vaikea ymmärtää yliluonnollista? Kyse on siitä, että viestimme empaattisesti ja kunnioittavasti ja osoitamme, miten usko voi tuoda merkitystä ja arvoa jokapäiväiseen elämäämme.

Sydämen kovettaminen tarkoittaa uskon vaikutuksen ja sen tuomien mahdollisuuksien sulkemista. Se on tila, jossa päätämme jättää huomiotta tai torjua tarjotun rakkauden ja armon. Mitä Israelin esimerkki kertoo sinulle siitä, miten tärkeää on pysyä avoimena ja vastaanottavaisena uskon sanomalle? Miksi sinun pitäisi tehdä näin?

Tekstien selitykset

4. Mooseksen kirja 4:14 | Lepo Jumalan lupauksissa

Tutkittuaan Kanaanin, israelilaiset päättelivät, että se on toivotonta. Heillä ei ole mitään mahdollisuuksia. He kapinoivat, haluavat uusia johtajia, haluavat palata Egyptiin ja kivittää Mooseksen ja Aaronin. Jumala näyttää saaneen tarpeekseen ja ehdottaa, että kansa tapetaan ja aloitetaan alusta Mooseksen kanssa. Mooses rukoilee

heidän puolestaan ja viittaa tuttuun kuvaukseen siitä, millainen Jumala on (jake 18) - eikä vähiten hänen armoonsa, joka on heprean kielen sana hesed. Hesed ei ole helppo sana kääntää, mutta se kertoo Jumalan uskollisesta rakkaudesta liitossa ja siitä, että hän pitää aina kaiken lupaamansa. Hän on luvannut tuoda Israelin maahan, jossa virtaa maitoa ja hunajaa. Tässä tarinassa Mooses muistuttaa Jumalaa siitä, että jos hän todella on se, joka sanoo olevansa, hän pitää lupauksensa.

1. Kor. 10:1-13 | Jumalan lupaukset meille tänä päivänä.

Kristillisellä yhteisöllä ja Israelilla erämaassa on paljon yhteistä. Israelista sanotaan, että ”Herra kulki heidän edellään päivällä pilvipatsaassa johdattaakseen heitä tiellä ja yöllä tulipatsaassa antaakseen heille valoa” (2. Moos. 13:21). Heidät ”kastettiin” Moosekseen, kun he kulkivat suurmeren läpi ja pakenivat faraon armeijaa (2. Moos. 14:29-31). Israelille annettiin vettä kalliosta (2. Moos. 17:6), mutta Paavali sanoo, että ”he joivat hengellisestä kalliosta”, ja toteaa nimenomaisesti tarkoittavansa ”Kristusta”. Hänen pointtinsa on, että seurakunta on samassa tilanteessa kuin seurakunta erämaassa. Paavali lukee kertomukset varoituksina meille kaikille, jotka elämme ”aikakauden lopussa” (jakeet 6 ja 11) - ajassa, johon Paavali itse kuuluu. (Kuinka paljon enemmän sen täytyy koskea meitä vuonna 2025?) Jumala tuomitsi israelilaiset erämaassa, kun he tekivät pahaa ja palvoivat epäjumalia ja tulivat tyytymättömiksi. Paavali väittää, että Jumala voi ja aikoo tehdä saman kristillisessä yhteisössä. Jumalan tuomiot uhkaavat tässä tekstissä. Uskovan on ”otettava vaarin”!

Hepr. 3:1-4:13 | Täydellinen lepo.

Heprealaiskirjeen kirjoittaja käyttää Paavalin tavoin kertomusta Israelin isistä erämaassa ”varoittavana esimerkkinä”. Muinaisen Israelin erämaassa ja nykyisen kristillisen seurakunnan välillä on selvä jatkuvuus. Kyse on samasta ”talosta”, josta puhutaan (jakeet 1-6). Mooses oli hyvä palvelija talossa, mutta Kristuksella on valta talossa sen rakentajan poikana. Paavalille oli tavallista puhua seurakunnasta sekä kotitaloutena (perheineen) että temppeleinä, ja heprealaiskirjeen kirjoittaja käyttää samoja kuvia tässä.

Kristittyinä puhumme joskus ”taivaaseen pääsemisestä”. Uudessa testamentissa puhutaan ”kirkkauden toivosta” (Kol 1:27) ja Jumalan valtakunnan tulemisesta (2 Tim 4:1). Heprealaiskirjeen 4. luvussa lopullista päämäärää kutsutaan ”levoksi” (jakeet 3, 5, 8, 11) ja erityisesti ”sapatin levoksi” (jake 9). Tämä kertoo meille jotakin kirjoittajan näkemyksestä sapatista. Kun sapatia vietettiin, se tapahtui iloisena odotuksena tulevasta täydellisestä sapatilepostasta.

Heprealaiskirjeen pääasia on se, että se, mitä Jeesus on tehnyt ja tekee nyt taivasten valtakunnassa, on kaikin tavoin yliveraista kaikkeen siihen nähden, mitä Israelissa on aiemmin tehty. Israelilaiset tulivat siis maahan, mutta he eivät päässeet lepoon. Heprealaiskirjeen 4:7-9 kohdissa esitettyä väitettä voi olla nykyajan raamatuntulkitsijoiden vaikea seurata, koska kirjoittaja näyttää käyttävän Daavidin sanoja erityisellä tavalla. Sanotaan, että Daavid viittasi ”toiseen päivään” Psalmien kirjassa. Se ei siis voinut olla se päivä, jolloin israelilaiset astuivat maahan. Sen täytyy viitata lopulliseen sapatin lepoon. Siksi kaikkien sydänten on tehtävä parannus ”tänään”, eli nyt.

POHDINTAA

Kertomuksia israelilaisista erämaassa voidaan käyttää ”varoittavina tarinoina”. Voidaanko niitä käyttää muillakin tavoin? Miten muuten niitä voidaan tulkita?

Paavali sanoo, että Jeesus oli kallio, josta israelilaiset joivat. Luuletko, että Pentateukin kirjoittajat olisivat olleet samaa mieltä hänen kanssaan - että he olisivat tarkoittaneet tätä? Voisiko se sittenkin olla jotenkin totta? Kuinka vapaasti me kristittyinä voimme tulkita Vanhaa testamenttia Jeesuksen ja suuremman pelastussuunnitelman valossa?

Piilotetut ominaisuudet

RAAMATUNTEKSTIT

- 1 Sam. 16:1-13; Jes 11:1-5; Mark 11:8-10; Apt 2:29-36

KATSAUS

Elämällä on tapana yllättää meidät mitä odottamattomimmilla tavoilla. Voimme viettää tunteja, jopa päiviä, viimeistellesämme suunnitelmaa, mutta sitten huomaammekin sen murenevan sormiemme välissä kuin hiekka. Mutta sitten on niitä hetkiä, jolloin kaikki näyttää hajoavan, ja silti, ihmeen kaupalla, saamme aikaan jotain todella ainutlaatuista. Aivan kuin kaaoksessa olisi piilevä järjestys, joka muuttaa epätäydellisen täydelliseksi. Se muistuttaa meitä siitä, että kaikkein oudoimmatkin alut voivat johtaa mitä loistavimpiin tuloksiin.

On helppo arvioida sen perusteella, mitä näemme pinnalta, mutta usein käy ilmi, että taustalla on paljon enemmän. Kuningas Daavid on loistava esimerkki siitä, miten virheet ja puutteet voidaan kääntää joksikin positiiviseksi. Häntä ei valittu täydellisen alun vuoksi, vaan siksi että hänellä oli kyky kasvaa ja oppia. Samalla tavalla meillä kaikilla on potentiaalia saavuttaa jotain suurta, riippumatta siitä, miten matkamme alkaa.

Alemmuuskompleksit

Tarina Daavidista ja profeetasta, joka tuli nimittämään häntä, muistuttaa meitä Tuhkimo-sadusta. Se on tarina odottamattomasta valinnasta, valinnasta, joka ei heti näyttänyt itsestään selvältä. Mutta siinä missä me ihmiset usein näemme rajoituksia, Jumala näkee mahdollisuuksia.

Voimme helposti aliarvioida sekä toisia että itseämme, jäädä riittävyyden tai riittämättömyyden tunteen vangiksi. Kuvittele Daavidin ajatuksia, kun hän seiso siinä, nuorimpana ja vähiten ilmeisenä veljistään. Ehkä hän tunsu itsensä pieneksi, huomiotta jätetyksi, varjoksi suurten joukossa. Entä hänen veljensä? Millaista heille oli nähdä itsensä ohitettavan nuorimman, paimenpojan hyväksi? Sen on täytynyt olla karvas pala nieltäväksi. Me kaikki tunnemme tunteen siitä, että meidät jätetään jälkeen, kun muut näyttävät voittavan elämän lottovoiton. Mutta onko kyse todella voittamisesta vai häviämisestä? Vai löydämmekö todellisen arvomme hiljaisissa hetkissä? Kuten Daavid, joka kutsuttiin pellon yksinäisyydestä suuruuteen, me voimme huomata, että aikamme tulee silloin, kun vähiten odotamme sitä.

Onnistuuko Jumalan suunnitelma aina?

Daavid oli osa Jumalan suunnitelmaa. Jo kauan ennen Jeesusta oli merkkejä siitä, että Jumalalla oli suunnitelma Daavidin suvusta tulevaa Messiasta varten. Jesaja kuvaa runollisin termein, kuinka karitsa ja leijona vaeltavat yhdessä kedolla. Tämä kuva Jumalan valtakunnasta liitettiin tulevaan Messiaaseen, mutta kaikki eivät nähneet Jeesuksessa sitä. Miksi ei? Miten voimme nähdä Jumalan suunnitelman tämän päivän tapahtumissa?

Tekstien selitykset

1 Samuel 16:1-3 | Epätodennäköinen kuningas

Saul oli ”komea” ja ”päättä pidempi” kuin muut (1. Samuel 9:2). Kun Jumala valitsi Daavidin, Jumala sanoi Samuelille, joka luuli Jumalan valitsevan Daavidin komean veljen kuninkaaksi Saulin jälkeen: ”Älä katso hänen ulkonäköään ja pituuttaan” (1. Samuel 16:7). Sen sijaan Jumala valitsi Daavidin, perheen nuorimman pojan. Hän oli pellolla paimentamassa lampaita. Tyypillistä, että Jumala valitsee välineensä niiden joukosta, jotka ihmiset ovat jättäneet huomiotta.

Jes. 11:1-5 | Kuningas, joka ei tuomitse sen mukaan, mitä hänen silmänsä näkevät

Tämä teksti on niin sanottu messiasprofetia. Jumala antaa Jesajan tehdä profetian siitä, millainen kuningas, Messias, olisi. Hän ei ”tuomitsisi sen perusteella, mitä hänen silmänsä näkevät” (11:3). Hän olisi täynnä Pyhää Henkeä, viisas, saisi ihmiset kunnioittamaan Herraa, tuomitsisi köyhät oikeudenmukaisesti ja ”tappaisi väärät huulillaan” (11:4). Hänestä tulee kuin verso ”lisain kannosta” eli Daavidin suvusta. Lisä oli Daavidin isä. Messias on Daavidin kuningas.

Mark. 11:8-10 | Hoosianna

Kun Jeesus ratsasti aasin selässä Jerusalemiin, hän personoi Zakarian 9:9:n messiasprofetian. Ne, jotka levittivät viittojaan ja lauloivat, kun Jeesus ratsasti sisään, lauloivat ja lainasivat Ps 118:26, psalmia ”Hänestä, joka on tulossa”. ”Hoosanna” on myös sana, joka tulee sieltä. Muun muassa tätä virttä Jeesus myös lauloi, kun hän ”lauloi ylistyslaulun” ennen kuin meni Getsemaneeseen (Matt. 26:30). Psalmeja 113-118 oli tapana laulaa pääsiäisaterian jälkeen. Tätä Jeesus lauloi juuri ennen ristiinnaulitsemista.

Apt.2:29-36 | Kun Daavid näki Messiaan tulevan.

Pietari piti Daavidiin perustuvan puheen, kun hän halusi vakuuttaa ihmiset siitä, että Jeesus oli Messias. Hän ”oli profeetta”, hän väittää. Daavid kirjoitti psalmin 16 Vanhaan testamenttiin. Siinä Daavid sanoo, ettei Jumala ”hylkää minun sieluani tuonelaan...”. Tässä sanaa ”sielu” käytetään samassa merkityksessä kuin luomiskertomuksessa 1. Mooseksen kirjan 2. luvussa, jossa sanotaan, että ihmisestä tuli ”elävä olento” (jaa 7). Mutta Pietarin logiikka on tämä: Daavid on haudassa (jaa 29). Siksi Daavidin on täytynyt puhua jostakin muusta kuin itsestään. Ja kuka se voisi olla? Kuka ei jäänyt kuoleman valtakuntaan? Jeesus! Tässä näemme tyypillisen esimerkin siitä, miten Uuden testamentin kirjoittajat tulkitsivat uudelleen Vanhan testamentin motiiveja ja tekstejä ja löysivät niistä Jeesuksen. Jos luet psalmin 16 suoraan ja ilman vääristelyä, se on Daavid, joka kirjoittaa itsestään. Mutta Pietari näkee Messiaan ääri viivat Daavidin kokemuksissa. Daavidista tulee hahmo, jonka Pietari ja muut tulkitsevat johdonmukaisesti uudelleen Messiaan profeetalliseksi kuvaksi. Daavidin psalmeista ja hylätyksi tulemisen ja vainon kokemuksista (ks. Ps 22 ja muut) tulee Messiaan kokemuksia. Daavidista tulee tyyppi, ”roolimalli”, malli siitä, joka oli tuleva.

POHDINTAA

Jumala katsoi Daavidin vanhurskaan veljen ohii. Hän hylkäsi ”komean” Saulin. Hän etsi jotakuta, jolla oli tietynlainen luonne. Messiaasta Jesaja kirjoitti: ”Ei ollut hänellä komeutta eikä kauneutta. Me näimme hänet, mutta hänellä ei ollut hahmoa, johon olisimme mieltyneet.” (Jes. 53:1-2). Jos Jumala on tällainen Jumala, mitä se merkitsee sinulle?

Luuletko, että Pietari lukee messiasprofetoat Vanhaan testamenttiin, vai onko Vanhassa testamentissa ollut Jeesus koko ajan? Miksi (ei)?

Mitä mieltä olet siitä, että Jeesuksen ja Daavidin kokemukset sulautuvat yhteen tällä tavoin?

Uusi kurssi

RAAMATUNTEKSTIT

- Joonan 2:1-11; 3:1-10; Matt. 12:38-42; Hab. 16:11

KATSAUS

Jos et tiedä, minne olet menossa, sokea luottamus GPS:ään voi johtaa sinut harhaan. Kun se ohjaa sinua harhaan, menet harhaan. Sama pätee elämäämme. Joskus luulemme olevamme oikeassa ja oikealla kurssilla, mutta hetken kuluttua huomaamme olevamme itse asiassa kaukana päämäärästä.

Jumala kutsui Joonan saarnaamaan varoitusta Niniven kaupungille. Hänen yllätyksekseen asukkaat kuuntelivat hänen sanomaansa ja muuttivat kurssiaan. Tämä ei miellyttänyt Joonaa, sillä hänen ennustuksensa ei käynyt toteen. Joonalle väärän profeetan rooli oli ehkä pahempi kuin onnettomuuden sanansaattajana oleminen. Koko uransa ajan Joonan osoitti olevansa hyvin itsekeskeinen. Silti Jumala käytti Joonaa tarkoitukseensa. Joonan, joka halusi nähdä profetiansa toteutuvan, oli tunnustettava, että hänen tehtävänsä ei ollut hallita lopputulosta, vaan olla Jumalan työkaluna. Jumala näki Joonassa potentiaalia hänen puutteistaan huolimatta.

Jeesus ja Joonan merkki

Maailmassa, jossa ennakkoluulot ja väärinkäsitykset haastavat usein uskon, meillä on edessämme monimutkainen tehtävä. Jeesuksen aikana Messiaan tunnistaminen oli aivan yhtä vaikeaa kuin nykyään voi olla uskoa Jumalaan. Jeesus vertasi aikalaisiaan Niniven kansaan, joka kaikesta huolimatta toimi uskonsa mukaan ja kääntyi Jumalan puoleen. Se on muistutus siitä, että toiminta on tärkeä osa uskoa. Raamattu viittaa siihen, että jopa lopun aikoina, jolloin tapahtuu erityisiä tapahtumia, monet jatkavat samoja malleja, jotka johtivat onnettomuuksiin. Vakiintuneiden tapojen muuttaminen on haastavaa, mutta joskus on välttämätöntä ymmärtää, että on väärällä tiellä. Kysymys kuuluukin, kuinka paljon meidän vastuullamme on varoittaa muita. Pitäisikö meidän Joonan tavoin saarnata tulevista onnettomuuksista? Kun Jeesus pyytää meitä menemään maailmaan ja saarnaamaan, mikä on keskeinen sanoma?

Kun Jeesus sanoo: ”Tässä on enemmän kuin Joonan”, hän viittaa johonkin suurempaan kuin profeetan varoitukset. Kyse on syvemmästä ymmärryksestä uskon ytimestä ja suhteestamme rakastavaan Jumalaan. Ehkä juuri tätä syvyyttä meidän on välitettävä - uskoa, joka ei vain varoita vaan myös innostaa toimintaan ja muutokseen. Jeesus käytti Joonan esimerkkiä ja kaupungin kääntymistä havainnollistamaan hyvien valintojen tekemisen tärkeyttä. Hän vertasi tätä omaan aikaansa, jolloin monet eivät seuranneet samaa tietä. Meidän pitäisi ottaa aikaa pohtia elämäämme ja tunnistaa alueita, jotka vaativat muutosta. Kyse ei ole vain virheiden korjaamisesta, vaan myös sellaisten myönteisten muutosten toteuttamisesta, jotka voivat johtaa parempaan elämään.

Tekstien selitykset

Joona 2:1-11 | Joonan matka kuoleman valtakunnasta

Miksi Joona vietti kolme päivää ja kolme yötä kalan vatsassa? Miksei neljää? Tai seitsemän? Tai kahta? Selitys tähän on osittain tarinassa itsessään ja osittain kirjailijan aikalaisten uskomuksissa. ”Tuonelan syvyyksistä minä huusin apua, ja sinä kuulit minut”, Joona sanoo eräänlaisena otsikkona rukoukselleen. Joonan aikana oli tavallinen uskomus, että matka kuoleman valtakuntaan tai sieltä pois kesti kolme päivää ja kolme yötä. ”Mutta sinä, Herra, minun Jumalani, herätit minut haudasta” (jae 7).

Joona 3:1-10 | Joonan uskomaton menestys

Niniven symboli kiveen kirjoitettuna oli kala talossa. Yhden teorian mukaan kaupunki oli alun perin omistettu kalajumalatar Inannalle, jota kutsuttiin myös nimellä Nina. Myös muita kalajumalia oli olemassa. Voisiko olla, että huhu Joonan kalastusmatkasta kuoleman valtakunnasta oli levinnyt alueella? Voisiko tämä olla syy siihen, että koko kaupunki kuuntelee häntä?

Matt. 12:28-30 | Joona ja Jeesus

Mitä Jeesus oikeastaan sanoo niille, jotka haluavat nähdä merkkejä uskoakseen? Mahdollisuuksia on useita. Sanooko hän: 1) Niniven kansa kääntyi kuulemalla Joonan saarnan, kun taas te olette kuulleet itse Messiaan saarnaavan? 2) Niniven kansa kuunteli ja teki parannuksen Joonan merkin vuoksi, mutta monet teistä eivät kuuntele ja tee parannusta, vaikka minä palaan kuolemasta? 3) Niniven kansa teki parannuksen pelkän saarnan vuoksi, kun taas te olette saaneet sekä merkkejä että saarnaa? (ks. jakeet 22-32) Matteuksen evankeliumin 12. luvun alussa Jeesus tekee monia merkkejä. Jotkut olivat väittäneet, että nämä merkit eivät olleet Jumalalta. Sitten jotkut kirjanoppineet ja fariseukset tulevat ja kysyvät, eikö hän voisi tehdä merkin, jotta he voisivat analysoida sitä.

Ja Jeesus sanoo, että Niniven kansalla ja Saaban kuningattarella ei ollut vaikeuksia nähdä Jumalaa Joonassa ja Salomossa. Kun taas kirjanoppineet ja fariseukset joutuvat tuomiossa vastaamaan siihen, miten he eivät voineet nähdä Jumalaa kasvoista kasvoihin itse Messiaassa. Kuinka sokea voitte olla?

Toinen tapa soveltaa Vanhaa Testamenttia

Tässä tarinassa näemme aiempien tarinoiden moraalisen soveltamisen. Joonan tarinaa ei nähdä tässä profetiana Jeesuksesta. Eikä myöskään Jeesuksen tyyppinä tai kuvana. Enemmänkin hyödyllisenä rinnastuksena. Ja Jeesus käyttää tarinaa sen provokatiivisen moraalisen potentiaalin vuoksi: pakanat uskoivat ja tekivät parannuksen vastahakoisen profeetan ja viisaan kuninkaan edessä, kun taas kuulijat ymmärtäisivät pian, etteivät he olleet tehneet parannusta, vaikka he kohtasivat itse Messiaan.

Missä sinä näet Jumalan elämässäsi? Oletko avoin näkemään hänen toimintansa maailmassa?

Onko sinun mahdollista tuijottaa suoraan ihmettä näkemättä mitään, joka herättäisi uskoa? Onko Usko valinta?

Miten voit syyttää jotakuta siitä, ettei hän usko?

Onko Jeesuksen ylösnousemus sinulle uskon lähde?

Oletko tutustunut historiallisiin todisteisiin Jeesuksen ylösnousemuksesta?

Miten sinä aloit uskoa? Mitä tarvitaan, että uskot?

POHDINTAA

Joidenkin mielestä Joonan tarina on vain satiirinen novelli. Toisten mielestä se on uutisjuttu jostain, joka on todella tapahtunut. Joidenkin mielestä se on jotain siltä väliltä: loistavasti keksitty tarina, joka perustuu johonkin todella tapahtuneeseen. Vaikuttaako Jeesuksen käyttämä Joona-tarina tähän kysymykseen?

Ei kuten me

RAAMATUNTEKSTIT

- Apt. 6:8-15; 7:49-60

KATSAUS

Kummassa seurassa viihdyt enemmän - niissä, jotka ihailevat sinua ja ovat aina samaa mieltä kanssasi, vai niissä, jotka sanovat rehellisesti mielipiteensä? Miksi näin on?

Raamatussa luemme, että monet profeetat ja uskonnolliset henkilöt kokivat vaikeuksia, koska muut eivät pitäneet heidän viesteistään. Joskus heidät jopa tapettiin niiden ihmisten toimesta, jotka olivat eri mieltä heidän kanssaan!

Kristinuskon varhaisimmassa vaiheessa tapaamme Stefanuksen, miehen, joka uskoi Jeesukseen. Hänet valittiin vastaamaan ruoan ja muiden tavaroiden oikeudenmukaisesta jakamisesta köyhille, ja hän teki merkkejä ja ihmeitä ihmisten keskuudessa. Hyvästä työstään huolimatta hän sai vihollisia, joutui väärän todistuksen kohteeksi ja päätyi lopulta tapetuksi. Miksi luulet hänen hankkineen vihollisia? Miksi ihmiset vihasivat häntä niin paljon, että he päätyivät kivittämään hänet?

Kritiikin kielteiset vaikutukset

Moniin meistä on juurtunut pelko siitä, ettemme ole tarpeeksi hyviä, ja tämä pelko voi aktivoitua, kun meitä arvostellaan. Jotkut reagoivat siihen väittämällä itsepintaisesti olevansa oikeassa ja arvostelemalla ja tuomitsemalla ne, jotka arvostelevat.

Miksi kritiikki on niin vaikeaa? Mitä sinussa tapahtuu, kun sinua arvostellaan - ja miksi? Miten tapa, jolla sinua arvostellaan, vaikuttaa reaktioosi? Onko helpompi ottaa vastaan kritiikkiä ihmisiltä, joiden tiedämme välittävän meistä? Miten voimme parhaiten antaa rakentavaa kritiikkiä loukkaamatta muita?

Kritiikin myönteiset vaikutukset

Joillakin ihmisillä on realistinen käsitys itsestään ja he hyväksyvät, että heillä on sekä hyviä että huonoja puolia. He ovat yleensä avoimempia kritiikille, koska he voivat oppia jotain uutta. Miten voi tulla niin turvalliseksi, että pystyy ottamaan vastaan kritiikkiä ja oppimaan siitä?

Jos uskot Jumalaan ja hänen pelastukseensa, rakkauteensa ja anteeksiantoonsa, saatko siitä turvallisen olon? Jos tuntisit itsesi täysin turvalliseksi ja rakastetuksi, miten reagoisit kritiikkiin? Miksi tekisit niin? Miten kritiikki voi olla myönteistä tai jopa lahja? Onko totuus aina parasta? Miksi (ei)?

Sekä Jeesuksen että Stefanuksen tappoivat ihmiset, joita he halusivat auttaa. Kun joudumme kohtaamaan kritiikkimme vastustusta, on tärkeää muistaa, että tarkoituksemme on auttaa ja parantaa. Ehkä tähän kuuluu myös toisten näkökulmien kuunteleminen.

Tekstien selitykset

Apostolien teot 6:8-15 | Stefanus

”Lunastettujen synagoga, kyreneläisten ja aleksandrialaista synagoga.” Jerusalemissa oli monia synagogia. Juutalaisen perimätiedon mukaan kaupungissa oli 480 synagogaa ennen kuin se tuhoutui vuonna 70 jKr. Tämä on luultavasti liioittelua, mutta luku osoittaa, kuinka tärkeitä synagogat olivat. Ne kehittyivät juutalaisten maanpaossa Babyloniassa (5.-6. vuosisadalla eaa.), ja ne olivat kokoontumispaikkoja, joissa luettiin ja keskusteltiin Jumalan sanasta, rukoiltiin ja seurusteltiin.

”Kilikia”: Viittaus Kilikiaan selittää, miksi Paavali oli paikalla, kun Stefanus kivitettiin (Ap. t. 8:1). Paavali oli kotoisin Tarsuksen kaupungista, joka oli Kilikian pääkaupunki (Ap. t. 22:3).

Apostolien teot 7:49-60 | menneisyys ja nykyisyys

Stefanuksen koko puhe on Apostolien teoissa, luku 7. Stefanus tekee yhteenvedon Israelin historiasta Aabrahamista ja maanlupauksesta ja ympärileikkauksesta, Jaakobista ja hänen pojistaan, keskittyen erityisesti Joosefiin ja Moosekseen sekä Egyptistä vapautumiseen. Kaikki tämä oli kuulijoille tuttua materiaalia. Voidaan kuvitella, että kuulijat kuuntelivat tarkkaavaisesti ja nyökyttelivät myöntävästi puhujan tulkinnalle tekstistä. Mutta kun Stefanus siteerasi profeetta Aamoksen sanoja (Aamos 5:25 ja sitä seuraavat kohdat) ja vertaa tämän tekstin kautta telttapyhäkköä ja siten myös Jerusalemin temppeliä epäjumalanpalvelukseen ja sanoo, että tuon ajan hengelliset johtajat vainosivat ja tappoivat Herran profeettoja, aivan kuten nykypäivän johtajat vainosivat ja tappoivat Jeesuksen, Stefanus kivitettiin jumalanpilkasta.

Stefanus puhuu Jumalan kansasta käyttäen viittauksia ja lainauksia Vanhasta testamentista. Hän käyttää samaa lähestymistapaa osoittaakseen, että Jeesus on Messias:

- ”Mooseksen kaltainen profeetta”: (Vertaa 5. Moos. 18:15 ja Apt. 7:37).
- ”Vanhurskas” (Apt. 7:52. Katso myös 3:12 ja 22:14): Nimitys, joka perustuu tulevaa Messiaasta koskeviin teksteihin. Messiaaseen viitataan vanhurskaana Sakar. 9:9:ssä ja Jes. 53:11:ssä. Messias, Jeesus, ei ole ainoastaan vanhurskas, vaan hän tekee myös vanhurskaaksi sen, joka pitää hänestä kiinni (Jes. 53:11. Katso myös Room. 3:26 ja 1. Piet. 3:18).
- ”Ihmisen Poika” (Dan 7:13f). Jeesus viittaa itseensä Ihmisen Poikana 79 kertaa evankeliumeissa. Jeesuksen itsensä lisäksi Stefanus on ainoa, joka viittaa Jeesukseen Ihmisen Poikana Uudessa testamentissa. Ilmaisun peräisin Dan 7:13:sta.

POHDINTAA

Stefanus kuului niihin seitsemään, jotka valittiin hoitamaan seurakunnan yhteisiä varoja sen jälkeen, kun seurakunnan kreikkaa ja hepreaa puhuvien ryhmien välillä oli syntynyt konflikti (Apt. 6:1-6). Kaikilla seitsemällä on kreikkalaiset nimet. Miksi ketään hepreankielistä ei valittu?

Lue Stefanuksen rukous Apt. 7:60. Miksi luulet, että Stefanus saattoi rukoilla tällaisen rukouksen?

Puheessaan Stefanus kävi läpi Israelin historiaa, ja hänen kuulijansa olivat raivoissaan. Jos joku olisi käynyt läpi sinun elämäntarinasi vastaavalla kriittisellä silmällä, miten olisit reagoinut? Miksi/miksi ei?

Miten Ihmisen Poikaa kuvataan Danielin kirjassa? (Daniel 7:13-14. Katso myös 7:26-27.) Miten tämä kuvaus antaa toivoa epäoikeudenmukaisuuden, konfliktien ja sodan aikoina?

Ihmisen Poika ja Jumalan valtakunta

RAAMATUNTEKSTIT

- Dan 7:12-18; Matt 9:5-8; Matt 24:23-31; Ilm 14:14; Ps 8:1-10

KATSAUS

Jos olemme tavanneet tunnetun ja kuuluisan henkilön, me yleensä tunnemme ylpeyttä ja kerromme siitä laajasti.

Raamattu kertoo kaikkivaltiaasta Jumalasta, joka loi maan ja hallitsee sitä, mutta Jeesus kuvaili itseään ihmisen pojaksi. Miksi hän teki niin?

Kun Jeesus oli maan päällä, hän kuvaili itseään monin tavoin, kuten: Ihmisen Poikana, Hyvänä Paimenena, elämän vetenä, elämän leipänä ja viinipuuna. Hän myös paransi sairaita, teki ihmeitä ja jopa antoi synnit anteeksi.

Jeesuksen käyttämät nimet olivat hänen ympärillään olevien ihmisten tiedossa, koska niitä kuvattiin useissa paikoissa Vanhassa testamentissa. Miksi Jeesus käytti näitä nimiä? Mitä hän yritti kertoa ihmisille? Millainen suhde hänellä oli niihin?

Maailman valtakunnat ja Jumalan valtakunta.

Danielin luvuissa 2 ja 7 Raamattu kuvaa suuria maailmanvaltakuntia, jotka syntyvät aikojen kuluessa. Niitä kuvataan symbolisesti, ja meille kerrotaan, että ne tulevat jossain vaiheessa loppumaan ja että Jumalan valtakunta perustetaan sitten ikuisesti.

Kuinka suuri osa näistä ennustuksista on toteutunut? Mitä ne merkitsevät tämän päivän maailmankatsomuksemme kannalta? Tuleeko maailmanloppu, ja jos tulee, niin milloin? Kenen voimaan luotamme arjessa enemmän, Jumalan vai maailman? Pitäisikö meidän saarnata maailmalle tuomiopäivää vai Jumalan rakkautta ja pelastusta?

Ihmisen poika

Dan 7:13 kuvaa ihmisen poikaa, joka nousee Jumalan luo ja saa kaiken vallan ikuisiksi ajoiksi. Kuka on tämä Ihmisen poika? Ja miksi hän nousee Jumalan luo ja saa vallan? Voisiko olla niin, että Jeesus kuvasi itsensä ihmisen pojaksi kertoakseen ihmisille, että hän oli juuri tämä henkilö?

Kun luet Vanhassa testamentissa Messiaasta ja hänen vallastaan, millaisen henkilön kuvittelet? Vastasiko Jeesus ihmisten ja sinun odotuksiasi? Miksi (ei)?

Voiko ihmisille tuottaa pettymyksen ja silti rakastaa heitä? Miksi (ei)?

Miten Jeesus eroaa maailman kuninkaista?

Vastaako Jeesus sinun odotuksiasi? Miksi (ei)?

Mitä tämä merkitsee suhteellesi Jeesukseen?

Tekstien selitykset

Dan 7:8-14 | Ihmisen poika.

Jakeessa 13 oleva ”yksi ... kuin ihmisen poika” ei ole titteli, vaan pelkkä kuvaus henkilöstä, eli ”Minä näin yhden, joka oli kuin ihminen”. Se, että tämä henkilö on erityinen, johtuu pikemminkin asiayhteydestä. Hän tulee esimerkiksi Jumalana, hän ”ratsastaa taivaan poikki... majesteettisuudessaan hän asuu pilvissä” (5. Moos. 33:26), ikään kuin hän olisi myös Jumala! Juutalaisten tulkinnoissa tuli yleiseksi uskomukseksi, että tämä hahmo oli itse asiassa jossakin mielessä Jumala, vaikka arvoitus kahdesta jumalallisesta hahmosta taivaalla olikin vaikea ratkaista. Tämä jumalallinen hahmo, joka edusti myös ”pyhiä” (Dan. 7:18, 22), saisi siis valtakunnan, vallan ja kunnian, mikä merkitsisi lopullista taivaallista välienselvittelyä (ja tuomiota) maailman sortaville voimille, jotka ”heitettäisiin tuleen” (jae 11).

Ps 8 | Ihminen

Mikä oikeastaan on ihminen? Ps 8 on ennen kaikkea laulu Jumalasta ja hänen loistostaan Luojana, joka näkyy kaikessa, mitä hän on luonut. Mutta mikä on ihminen? Vain yksi olento lisää? Vai jotain enemmän? Ihminen on ”hieman Jumalaa alempi”, sanotaan. Jumalan sana tässä on hepreankielinen elohim, ja se voidaan ymmärtää myös taivaassa oleviksi hengellisiksi olennoiksi (”jumaliksi”), kuten jaetta lainataan Hepr. 2:7. Toisin sanoen Jumala ei luonut ihmistä ”alhaisiksi” olennoiksi, vaan kuninkaallisiksi taloudenhoitajiksi, joilla on valta eläimiin ja luomakuntaan nähden. Daavid pohdiskeli luultavasti paljon tätä vastuuta, josta hänelle itselleen oli annettu suuri osa, koska Jumala oli valinnut hänet Israelin kuninkaaksi.

Matteus 9:1-8 | Ihmisen Poika

”...joka oli antanut ihmisille tällaisen vallan” on yllättävä loppu kertomukselle, jossa Jeesus paransi halvaantuneen miehen. Eikö vain Jeesukselle ole annettu tällainen valta? Kertomuksen aiheena on kuitenkin ”Ihmisen Pojan” voima ja valta. Evankeliumeissa Jeesus viittaa itseensä ”Ihmisen Poikana” noin 80 kertaa. Hänen ihmetekonsa vahvistavat hänen yli-inhimillisen asemansa. Se, mitä hän sanoo, tapahtuu. Samalla Jeesus on inkarnoitunut ihminen ja ihmiskunnan edustaja Jumalan edessä (Hepr. 2:7). Myös Daniel 7:n Ihmisen Poika oli sekä jumalallinen että inhimillinen.

Matt. 26:59-65 | Messias

Papit haluavat keksiä jotain, mistä syyttää Jeesusta, jotta he voisivat perustella hänen kuolemantuomionsa. Lopulta he löytävät jotakin, jota he luulevat voivansa käyttää. Paitsi että hän näyttää vahvistavan ”Messias”-tittelin, hän myös puhuu istuvansa Jumalan oikealla puolella, kuten Ps 110:1:ssä sanotaan, psalmissa, joka usein ymmärretään messiaaniseksi profetiaksi. Lisäksi hän viittaa Danielin näkyyn ihmisen pojasta - tälle miehelle annettiin Danielin mukaan valtakunta, valta ja kunnia. Mitä tämä on, ellei myönnötytys siitä, että Jeesus näki itsensä tulevaisuuden suurena kuninkaana? ”Tämän jälkeen” kertoi, että Jeesus näki tämän hetken kruunajaistensa ja virkaanastumisensa ajankohtana.

POHDINTAA

Mikä on ihminen Raamatun kuvauksissa Ihmisen Poikana?

Miten meidän tulisi ymmärtää Jeesuksen vallan ja auktoriteetin yhteys siihen valtaan, joka annettiin Aadamille, ja joka myöhemmin annetaan kaikille ihmisille, jotka uskovat Jeesukseen (Ilm 20:6)?

Mitä Jeesus väitti itsestään ja miten hän käytti heprealaisia kirjoituksia korostaakseen asiaansa?

Babylon

RAAMATUNTEKSTIT

- 1 Moos. 11:1-9; Jes. 47:8-11; Ilm. 14:8; 17-18

KATSAUS

Kristinuskon perustivat Jeesuksen seuraajat, ja he levittivät uskoa koko silloiseen maailmaan. Kristinuskon historia on pitkä, ja sitä on leimannut sekä usko että luopumus ja jopa vaino. Todennäköisesti näistä syistä kristinuskossa on nykyään monia ryhmittymiä.

Kun Raamattu kuvaa tulevia tapahtumia, se käyttää usein outoja kuvia ja symboleja, eräänlaista koodia, joka on tunnistettava viestin ymmärtämiseksi. Mutta mistä löydämme koodin? Ja mitä symbolit merkitsevät meille, jotka elämme nykyaikaisessa rationaalisessa maailmassa?

Uudessa testamentissa kohtaamamme symbolit viittaavat symboleihin, jotka Israel tunsivat Vanhan testamentin kirjoituksista. Raamatussa käytetään esimerkiksi usein naista uskovien tai seurakunnan symbolina, kun taas avionrikkojanaista käytetään kuvana ihmisistä, jotka ovat hylänneet Jumalan.

Kuka on nainen?

Ilmestyskirjan 12. luvussa näemme naisen, joka symboloi Jumalan kansaa. Mutta hänellä on myös muita lapsia, jotka noudattavat Jumalan käskyjä ja pitävät kiinni Jeesuksen todistuksesta. Näitä uskovia löytyy tänä päivänä kaikkialta maailmasta. Heidän tunnusmerkkejään ovat heidän omistautumisensa uskolle, heidän halukkuutensa elää Raamatussa vahvistettujen arvojen mukaan ja heidän kykynsä todistaa Jeesuksen elämästä ja opetuksista. Heille on usein ominaista heidän yhteisönsä, joissa he tukevat toisiaan uskossaan ja pyrkivät vaikuttamaan myönteisesti ympäröivään maailmaan. Nykyään heitä on seurakunnissa, kodeissa kokoontuvissa pienryhmissä ja yksittäisissä ihmisissä, jotka elävät uskoaan jokapäiväisessä elämässä.

Ilm 17-18:ssa tapaamme jälleen naisen, mutta tämä nainen on uskon ja hänen nimensä on "Babylon", joka oli yksi Israelin kansan suurista vihollisista. Johannes on hyvin yllätynyt nähdessään hänet, miksi? Miksi Raamattu julistaa hänelle ankaran tuomion?

Totuus vai petos?

Raamattu on antanut useita kuvauksia tulevista historiallisista tapahtumista, jotka ovat käyneet toteen. Saako se sinut luottamaan enemmän Raamattuun? Miksi (ei)? Historia näyttää, että sekä Israel että kirkko ovat horjuneet. Luopumus ei ole vain väärän uskomista, vaan myös yhteyden menettämistä siihen, mikä todella merkitsee. Jumalan totuuden löytäminen vaatii pohdintaa ja avoimuutta.

Täynnä epävarmuutta oleva maailma voi saada lohtua uskosta, yhteydestä muiden uskovien kanssa ja Raamatussa vahvasti esillä olevista ajattomista arvoista. Täällä voimme löytää voimaa ja toivoa, kun tulevaisuus tuntuu pelottavalta.

Tekstien selitykset

1. Mooseksen kirja 11:1-9 | Tornien rakentaminen ja vallanhimo

Tarina Baabelin tornista sisältää kaksi osaa. Ihmiset rakentavat ylöspäin kohti taivasta. Jumala laskeutuu taivaasta maan päälle. Ihmiset puhuivat samaa kieltä, heillä oli tekniikka rakentaa ja he halusivat päästä taivaaseen. Tulisivatko he ”Jumalan kaltaisiksi”? (vrt. 1. Moos. 3:4-5). Jumala näkee, että heidän aikeensa eivät ole hyvät. Hän sekoittaa kielet tehdäkseen tyhjäksi heidän vaaralliset suunnitelmansa. Ihmiset kutsuivat rakennettavaa kaupunkia, jonka rakentamisen he aluksi lopettivat, Baabeliksi. Myöhemmin he jatkavat tämän kaupungin rakentamista. Baabel on sama paikka ja ”sama asia” kuin Babylon. Koko Raamatun ajan tämä on nimenomaan symboli, tyyppi, prototyyppi siitä, että ihmiset nousevat Jumalaa, hänen suunnitelmiaan ja kansaansa vastaan.

Jes 47:8-11 | Baabelin pilkkalaulu.

Tämä teksti on osa niin sanottua pilkkalaulua Baabelista. Sanoma menee jotakuinkin näin: ”Luuletko olevasi niin voimakas ja onnekas? Sinua kohtaa onnettomuus. Sinä putoat etuoikeutetusta asemastasi”. Tämä on yksi monista Raamatun teksteistä, joissa ennustetaan, että Babylon - ihmisen hanke nousta Jumalaa vastaan - epäonnistuu ja ylpeys, luopumus ja pahuus kasvavat. Kautta historian ihmiset ovat ”rakentaneet Baabelin torniaan”. Lopulta se kaatuu.

Ilm 14:8 | Kukistunut, kukistunut on Babylon.

Babylonin valta ja voima näkyy jälleen Raamatun viimeisessä kirjassa. Mutta tässäkin Babylon tai Baabel kaatuu. Tällä kertaa ihmiset eivät myöskään onnistu rakentamaan omaa Baabeliaan (vrt. 1. Moos. 11). Ilm. 14:8 on pieni osa laajempaa kertomusta Ilmestyskirjassa siitä, miten tämä tapahtuu (Ilm. 17:1-19:10). Lopulta Babylon saa tuomionsa. Jumala vetää rajan. Babylon kaatuu melkein itseensä. Tätä kuvataan dramaattisimmin Ilm 18:21-24: ”Näin rajusti heitetään pois Babylon, se suuri kaupunki, eikä sitä enää löydetä. Ei kuulla sinussa enää harpunoittajien eikä laulajien, ei huilun- eikä torvensoittajien ääntä. Ei löydetä sinusta enää minkään ammatin taitajaa, ei kuulla sinussa enää myllynkiven ääntä. Ei loista sinussa enää lampun valo, ei kuulla sinussa enää sulhasen eikä morsiamen ääntä. Sillä sinun kauppiasi olivat maan mahtavia, ja sinun noituudellasi eksytettiin kaikki kansat. Sinusta löydettiin profeettojen ja pyhien veri ja kaikkien maan päällä surmattujen veri.”

POHDINTAA

Jos Baabel tai Babylon on pohjimmiltaan ihmisen ”paha valtakunta” - vastakohtana Jumalan valtakunnalle - ihmisen tapa järjestää maailma, jossa valta ja sorto vallitsevat, mikä on hyvä uutinen maailmalle, että ”Babylon on kukistunut”?

Syyskuun 11. päivä (New York) ja heinäkuun 22. päivä (Utøyan terrori-isku Norjassa) ovat monille muutakin kuin pelkkiä päivämääriä. Niistä tulee pahuuden symboleita. Juutalaisille Babylon oli samanlainen symboli. Babylon oli tuhonnut temppelin ja Jerusalemin ja vienyt Israelin kansan maanpakoon. Auttaako tämä sinua ymmärtämään, mitä Babylonilla tarkoitetaan Raamatussa? Miksi (ei)?

Onko Babylon kaatunut omaan painoonsa, vai onko Jumala aktiivisesti rankaisemassa? Perustele vastauksesi.

Pietari käytti ”Babyloniaa” koodisanana Roomalle (1. Piet. 5:13). Miksi luulet hänen käyttävän termiä Babylon tässä? Onko Babylon tarkoitus nähdä ”maanpaon” symbolina vai ”ihmisen ylimielisyytenä ja pahuutena”, ihmisen ”pahana valtakuntana”?

Kaupunki pilvessä

RAAMATUNTEKSTIT

- 2 Aikakirja 6:1-11; Jes. 52:7-10; Matt. 23:37-38; Ilm. 21:9-26

KATSAUS

Kun astut kotiisi ovesta sisään, tunnet heti rauhallisuuden. Tunnet jokaisen nurkan ja kolon ja jokaisen äänen. Kodin tuoksu antaa sinulle erityisen turvallisuuden tunteen, jota mikään muu paikka ei voi tarjota. Täällä voit todella rentoutua ja latautua. Olipa ulkomaanmatkasi kuinka jännittävä tahansa, kotiin palaamisessa on jotain erityistä. Täällä palautat arkirytmim uudelleen. Kotisi on enemmän kuin pelkkä paikka; se on tunne kuulumisesta ja turvallisuudesta.

Raamattu kuvaa Jerusalemin kaipuuta runollisin termein. Ensin kaupunki, jonka Israel menetti, sitten kaupunki, joka oli vallattu, ja lopulta virtuaalinen kaupunki, joka tulisi alas taivaasta. Jerusalemistä tuli juutalaisille suuruuden, turvallisuuden ja turvan symboli.

Useimmilla meistä ei ole erityistä suhdetta Jerusalemiin, mutta sen taustalla olevia totuuksia ja ajatuksia kannattaa tutkia.

Kaipuu johonkin parempaan

Vainotut kristityt odottivat vapautusta vainosta ja kidutuksesta. Paavali puhuu useita kertoja uskoville, jotka joutuivat kärsimään kannanottonsa puolesta. Ei näytä siltä, että kristityt itse etsivät vainoa; se oli ympäröivä maailma, joka etsi pahuutta, ei uskovien provokaatio. Israelin historian ja Jerusalemin ja Rooman käsitysten valossa, jotka ovat symbolit hyvän ja pahan välillä, Raamattu on täynnä kaipuuta kohti uutta Jerusalemiä. Mutta mitä tämä tarkoittaa meille tänään, kun emme välttämättä ole käyneet Israelissa tai meillä ei ole samoja tunteita kaupungin suuruudesta? Mikä on sanoma, jonka voimme ottaa mukaamme tämän kaipuun ympärillä? Millaisia asenteita ja odotuksia voimme kantaa "uuteen Jerusalemiin", ja kuinka voimme tehdä tämän kuvan ajankohtaiseksi nykyisille sukupolville?

Tulevaisuus näyttää valoisalta

Nykyajan ihmisille kuva Uudesta Jerusalemistä kuva voi olla muistutus siitä, että meillä kaikilla on rooli tulevaisuuden muokkaamisessa. Voimme ottaa viestin uudesta Jerusalemistä mukaamme osallistumalla paikallisiin yhteisöihimme, tukemalla niitä, jotka kärsivät, ja pysymällä lujina arvoissamme. Kyse on maailman luomisesta, joka heijastaa niitä ihanteita, joita kaipaamme, ja joka tulee jonain päivänä fyysisesti todellisuudeksi meille, kun Jumala perustaa valtakuntansa, aivan kuten Danielin kirjan suuri kivi, joka irtosi ja iski koko maailmaan. Toivo siitä, että Jumala palauttaa kaiken rikkinäisen, voi antaa meille rohkeutta ja uskoa tulevaisuuteen. Se, että henkilökohtainen uskomme Jeesukseen maailman pelastajana voi antaa meille kodin, jossa olemme rakastettuja ja haluttuja, on upeaa!

Tekstien selitykset

2. Aikakirja 6:1-42 | Jerusalemin, Jumalan asuinpaikka ja maailman keskipiste.

Koko luku on Salomon profeetallinen rukous, jossa Jerusalemistä Jumalan nimen asuinpaikkana tulee maailman keskus. Rukous on tavallaan koko Vanha testamentti pienoiskoossa.

Esimerkki on yhteys Babylonian vankeuteen ja Danieliin, joka rukoilee päivittäin avoimen ikkunan ääressä Jerusalemiin päin (Dan. 6:11) ja tunnustaa kansan synnit (Dan. 9:1-19), ja edelleen 70-vuotisiin viikkoihin ja lupaukseen Messiaan paluusta ja tulemisesta (Dan. 9:20-27) ja vielä pidemmälle kertomukseen tuhlaajapojan paluusta (vrt. jakeet 36-40 ja Luuk. 15:11-24). Kaikki perustuu Daavidille annettuun ikuisen lupaukseen.

Lue itse ja katso, kuinka monta Raamatun kertomusta löydät tästä luvusta, sekä VT:sta että UT:sta.

Jes 52:1-15 | Unelma kotiinpaluusta.

Taustalla on etenkin Hesekiel 8-11, jossa Herran kirkkaus poistuu temppelistä ja kaupunki ja kansa joutuvat vankeuteen. Jes 52 juhlistaa lupausta siitä, että Herra palaa Siioniin (ks. j. 8) ja että Jerusalem ottaa jälleen paikkansa maailman toivona. Luku siirtyy suoraan paradoksaaliseen kertomukseen Herran palvelijasta, jolta näennäisesti puuttui kaikki kunnia - mutta joka kuitenkin toi sovinnon (Jes 53).

Jeesuksen aikana ihmiset odottivat yhä, että kirkkaus palaisi ja täyttäisi temppelissä olevan kaikkein pyhimmän. Kaupunki ei vielääkään ollut maailman keskus ja toivo, vaan vain miehitetty pääkaupunki miehitetyssä maassa. Mutta sitten tuli Jeesus.

Matteus 21:1-17 | Saapuminen

On selvää, että Jeesuksen oli mentävä Jerusalemiin. Koko evankeliumien juoni kertoo Jeesuksen matkasta lopulliseen määränpäähänsä Jerusalemiin. Ja tietysti Jeesuksen profeetallisen Jerusalemiin tulon oli päätyttävä temppeliin. Tässä toteutuu syvempi kaava, joka ei tule niin selvästi esiin yksittäisessä tekstissä. Yhä uudelleen ja uudelleen Israel oli langennut epäjumalanpalvelukseen ja temppeliä oli laiminlyöty. Mutta sitten valtaistuimelle tuli uusi hyvä kuningas. Ja joka kerta temppeli kunnostettiin ja vihittiin, papisto uudistettiin ja oikea jumalanpalvelus palautettiin.

Uudessa testamentissa Jeesus itse on uusi kuningas, uusi pappi (Hepr. 5-10) ja uusi temppeli (Joh. 2:13-22). Jeesus oli Jumalan nimen uusi asuinpaikka, maailman keskus ja toivo, jonka puoleen koko maailman tulisi kääntyä anteeksiantoa ja pelastusta varten.

Ilm. 21:1-26 | Kaikki on uutta

Jos menet nettiraamattuun (esim. Bible.com) ja etsit Ilmestyskirjan 21. luvun, voit korostaa jakeiden numeroita nähdäksesi kaikki ristiviittaukset. Lähes jokaisessa jakeessa on viittauksia Vanhaan testamenttiin. Aivan kuin Ilmestyskirjan kirjoittaja tietäisi, että tämä on Raamatun viimeinen kirja. Ja nyt kaikki langat yhdistyvät, kaikki lupaukset täyttyvät, kaikki Jumalan suunnitelmat toteutuvat Uudessa Jerusalemissa - Jumalan ja ihmisen uudessa kodissa.

Jumalan unelma oli aina ollut, että maailma johdettaisiin hänen luokseen Jerusalemin kautta. ”...Silloin kaikki maailman kansat oppivat tuntemaan nimesi, kunnioittavat sinua kansasi Israelin tavoin ja tietävät, että tämä rakentamani temppeli on pyhitetty sinun nimellesi. (2. Aikakirja 6:33). Tunnistatko tämän suunnitelman Ilmestyskirjan 21. luvussa? Mitkä ovat sinun ajatuksesi? Onko toteutuminen oikeutetusti myöhässä vai onko vielä toivoa?

POHDINTAA

Mitä tunnet, kun kuulet sanan ”Jerusalem”? Voimmeko Gazan sodan jälkeen yhä laulaa ”Jerusalemista” kirkoissamme? Millainen rooli Jerusalemin kaupungilla on nykymaailmassa? Onko raamatullinen ”Jerusalemin unelma” yhä elossa? Millä sanoilla voimme välittää sen tänä päivänä?